ԺԸ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4556 10/23 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1901 ՇԱԲԱԹ 4 ԶԻԼԳԱՏԷ 1318 ԺԸ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4556

درعليه ده غلطه ده (آره ولك) غزته سى اداره خانه سنه

ՊՈԼԻՍ Ղալաթիա, Նորատունկեան խան

Les annonces sont reçues
à la Direction du Journal "AREVELK"
Galata, CONSTANTINOPLE.

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

20 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

Ազգային, Գրական ու Քաղաքական

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140	Ղր.
» » »	վեցամսեայ	70	»
» » »	եռամսեայ	40	»
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40	Ֆրք.
» »	վեցամսեայ	20	»

Դրամի փոխարէն փօստայի թուղթ կ՚ընդունուի, 115 դրուշի փոխ 100 դրուշի հաշուով։

Տեղական բաշխումի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի։

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատան։

ԱՋ ՈՒ ՁԱԽ

ԷՋՄԻԱԾՆԱՅ ՄԱՏԱԿԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

Թիֆլիզէն հասած նամակներ շատ աղուոր պատկեր մը չեն գծեր Էջմիածնայ հասոյթներուն մատակարարութեան եղանակին վրայ։ Մինչեւ այսօր քիչ մը ամէն կողմէ սա արձագանգը կը հասնէր մեզի թէ վանքը չի կրնար իր պիւտճէն գոցել լաւ պայմաններու մէջ, եւ թէ նոյն իսկ պաշտօնեաները իրենց ամսականները կ՚ընդունին ճիշդ այն հրաշալի եղանակով որով մենք հոս վարժուած ենք մեր խեղճ ուսուցիչներուն աշխատութիւնը փոխարինելու։ Բայց մինչդեռ մեր Թաղական Խորհուրդները կրնան սա առարկութիւնը հանել թէ բաւականաչափ հասոյթներ չունին՝ դասատուներու ամսականը օրը օրին վճարելու համար, չեմ գիտեր թէ Էջմիածին ինչ պիտի կրնայ առարկել այդ տարաձայնութիւններուն դէմ՝ որոնց հիմնաւոր կողմը չի պակսիր անշուշտ, ինչը մանաւանդ որ երբ սեփականութիւն քանի մը տասնեակ վանքեր եւ ուխտատեղիներ, բազմաթիւ գիւղեր, վարելահողեր, արօտատեղիներ, այգիներ ու անտառներ ունի։

Գրուածներուն նայելով, այդ անկանոնութիւնը ուրիշ պատճառ չունի՝ եթէ ոչ սա ցաւալի իրողութիւնը թէ վանքին մատակարարութիւնը գլխաւորաբար անկարող ձեռքերու մէջ կը գտնուի, եւ թէ այդ անկարող մարդոց շուրջը խմբուած են կարգ մը հացկատակներ՝ որոնք ամէն զեղծում ի գործ կը դնեն անարգել, ընդհանրապէս վանական Հայր Սուրբի մը կամ Սրբազանի մը հետ իրենց ունեցած ազգականութեան կռթնած։

Օրինակները՝ զորս այս մասին մէջ կը բերեն, այնչափ համոզիչ են որ մարդ վայրկեան մը անգամ չի կրնար տարակուսիլ գրուածներուն ստուգութեան վրայ։ Կ՚ուզէ՞ք անոնցմէ մէկ քանիին տեղեկանալ. ահաւասիկ.—

Թղթակից մը կը գրէ թէ վանքին գինիի մթերանոցէն գինի կը գողցուի եւ գողութիւնը երեւան ելած պահուն փոխանակ գողը պատժուելու, վանքէն կը հեռացուի ճիշդ այն անձը՝ որ գողութիւնը մէջտեղ հանած էր։ Այդ գինիի գողութիւնը կ՚երեւայ թէ ամէնէն շահաբեր գործն է վանքէն ներս մուտ գտած հացկատակներուն, որոնք իրենց շահատակութիւնները ամէնէն աւելի այդ կողմը կը կեդրոնացնեն։

Ուրիշ օրինակ մը.— Կը հաւաստեն թէ վանքը ունի ընդարձակ անասնատուն մը, ուր կը պահուին հարիւրաւոր ոչխարներ եւ բազմաթիւ ձիեր, կովեր, եզներ եւ ուրիշ ընտանի կենդանիներ։ Ասոնք պահպանելու համար վարձուած են 70 մշակներ, որոնք՝ տարեկան 4000 րուբլիի կը նստին վանքին. այդ գումարին վրայ եթէ աւելցնէք անոնց ուտած պանիրը, մածունը, թանը, միսը, հացը, կը գոյանայ բաւական պատկառելի գումար մը, որուն վրան ալ աւելցնելով կենդանիներուն համար ամէն տարի գնուած 50,000 խուրձ խոտը, 20,000 բութ դարմանը, 2000 բութ գարին, գումարը կը հասնի առասպելական համեմատութեան մը։ Արդ, այդչափ ծախք ընելով, կ՚ըսեն թէ կարելի է տարեկան 10,000 րուբլի զուտ հասոյթ մը գոյացնել. բայց երեւակայեցէ՛ք անգամ մը, այսօր ոչ միայն հասոյթ չի գոյանար, այլեւ տարեկան քանի մը հազար րուբլի ալ վնաս կ՚ընէ վանքը, մի միայն այդ անասնատան երեսէն։

Ուրիշ մըն ալ.— Էջմիածնայ այգիները ա՛յն աստիճան ողորմելի կացութեան մէջ կը գտնուին այսօր, որ մինչդեռ գիւղացիի մը մէկ դեսեատին արտը տարեկան 500 բութ խաղող կու տայ, վանքապատկան ամէնէն լաւ այգիին մէկ դեսեատին տարածութեան արդիւնքը հազիւ 300 բութի կը հասնի։ Նոյնչափ անախանձելի կացութեան մը մէջ կը գտնուի նաեւ վանքին գինիի ամբարը՝ որ 60,000 վէդրօ գինի կրնայ պարունակել, բայց ամէն տարի հազիւ 5–6,000 վէդրօ գինի կ՚ընդունի։ Այդ ամբարին հսկողութիւնը յանձնուած է վարդապետի մը՝ որ գործէն բնաւ բան չի հասկնար, եւ որ իր կողմէ մէկը օգնական առնելով, անոր կը յանձնէ ամբարին գործառնութիւնները, իրաւունք տալով միեւնոյն ատեն որ իր ուզած կերպով ծախէ գինին։ Օգնականը, աւելորդ է ըսել թէ առանց զեղծումի չըլլար գործին մէջէն, այնպէս որ մինչդեռ միեւնոյն գինեգործին կողմէ պատրաստուած՝ բայց դուրսը ծախուած գինիին վէդրօն 3–4 րուբլի կ՚արժէ, վանքին գինին կը ծախուի մէկ րուբլիի եւ կամ շատ շատ մէկ րուբլի եւ վաթսուն կոպէկի։ Այսպէսով, Էջմիածին՝ որ գինեգործութեան համար ամէն տարի հազարաւոր րուբլիներ կը ծախսէ, հազիւ տարեկան 200 րուբլիի վաճառում մը կ՚ունենայ գինիի ամբարէն։ Վնասը, ինչպէս կը տեսնէք, այս կողմէն ալ շատ մեծ է։

Հետաքրքրական կէտ մըն ալ.— Վանքին մէջ մուտ գտած է «հարկաժողով» անունով հացկատակ մը որ տարեկան 500 րուբլի կը ստանայ։ Այդ մարդը որ տարին 400 րուբլի հասոյթ բերելու կարող վանքապատկան խանութ մըն ալ գրաւած է իբր իրեն գրասենեակ, ձեռքին տակ ունի չորս հինգ օգնականներ, որոնցմէ իւրաքանչիւրը ամսական 40–50 րուբլի կը ստանայ։ Ի՞նչ կը կարծէք որ ըլլայ ատոնց գործը։ Երեւակայեցէ՛ք, այդ մարդերը կալերը կը պտտին կալաչափ վարդապետին հետ, եւ անոնց համար՝ որոնք օրէնքով հաստատուած բաժինը չեն հանած վանքին՝ կ՚ըսեն. «Հայր Սուրբ, սաոր կալը մի՛ չափէք, որովհետեւ հարկ չէ տուած»։

Ատ է իրենց բովանդակ գործը։ Եւ սակայն, ինչպէս գիտել կու տան, վանքին պաշտօնեաներէն մէկը կրնար հաստատուած հարկը ստանալով ստացագիր յանձնել, եւ կալաչափ վարդապետն ալ՝ այդ ստացագիրը ունեցողներուն կալերը միայն չափել։ Ատանկով ոչ «հարկահաւաքչին» պէտք կը մնար, ո՛չ ալ անոր օգնականներուն, ու վանքը կ՚ազատէր տարեկան 3000 րուբլիի աւելորդ ծախքէ մը։

Վանքին տպարանն անգամ, որ գիրքեր ցրելով անդուլ կը բանի, կարող ձեռքերու մէջ չգտնուելուն պատճառաւ շարունակ կը վնասէ, եւ տարուէ տարի ա՛լ աւելի մեծ համեմատութեամբ մը։

* * *

Բոլոր այս մանրամասնութիւնները աւելորդ է ըսել թէ շա՛տ տխուր գաղափար մը կազմել կու տան մեզի՝ Էջմիածնայ վանքին մատակարարութեան նկատմամբ։ Պարզապէս քոնդրոլի չգոյութեան արդիւնք են այդ անկանոնութիւնները՝ որոնց պատճառաւ վանքը կը տուժէ շարունակ, եւ վանքին պիւտճէն ալ օրէ օր բաւականէն աւելի զգալի կերպով կը կորսնցնէ իր հաւասարակշռութիւնը։ Երեւակայել վանքը յանձնուած անկարող մարդոց ձեռքը, երեւակայել վանքը լեցուած հացկատակներով՝ որոնք ամէն բան կը գողնան, որոնք ամէն զեղծում ի գործ կը դնեն, ապահովաբար շատ աղուոր բան մը չէ ինքնին։

Այդ անկանոնութիւնը հիմնովին վերցնելու համար միակ դարման մը կայ.— Վանքին մատակարարութեան իւրաքանչիւր ճիւղը յանձնել յատկապէս վարժուած ու վստահելի մասնագէտներու, ինչ որ թէ՛ գործերը լաւ ու բաղձացուած ճամբու մը մէջ պիտի դնէ, եւ թէ՛ առիթ չպիտի տայ վանքին մէջ տեղ բռնող հացկատակներուն՝ որ իրենց ուզած կերպով կապտեն ձեռքերնուն տակ ինկածը։

Այս դարմանը մեզմէ առաջ Ռուսահայերը քանիցս առիթը ունեցած էին Էջմիածնայ վարչութեան ներկայացնելու, երբ միակ ու անհրաժեշտ միջոցը որ դիւրաւ պիտի կրնար գործուած զեղծումներուն առաջքը առնել, եւ վանքին մատակարարութեան գործը կանոնաւորել։ Բայց հակառակ այդ կրկնուած յուշմունքներուն, վանքը կը շարունակէ մնալ այն երանելի դրութեան մէջ՝ զոր քիչ մը վերը մէջ բերուած իրողութիւնները ազանչելապէս կրնան պատկերացնել։ Եթէ երբեք այդ անկեղծօրէն ու մանաւանդ անշահախնդրութեամբ առաջարկուած միջոցը ձեռք առնելու համար Էջմիածին դուրսէն ալ ձայնի մը պէտք ունէր, սիրով խօսքերնիս կը միացնենք մեր արեւելեան արենակիցներուն, անոնց հետ մէկտեղ անգամ մըն ալ չյոգնելով այդ մասնագէտ մատակարարողներու պէտքը որ անհրաժեշտաբար զգալի է արդէն ո՛ւ եւ է նմանօրինակ հաստատութեան համար։

Եւ եթէ սակայն կ՚ընենք, պատճառը սա է որ ամէն հայ՝ ըլլայ Ռուսաստան կամ Թրքաստան, միշտ լաւ վիճակի մը մէջ տեսնել կ՚ուզէ Էջմիածնայ վանքը՝ որուն այնչա՛փ սրտով կապուած է իր ամէնէն աւելի նուիրական բանով, Հաւատքովը։

ԱՐԱՄ ԱՆՏՈՆԵԱՆ

Ց. Գ.—Նախորդ շաբթուան «Աջ ու Ձախ»ին առթիւ, խնդրոյ առարկայ խմբագիրը հետեւեալ տողերը ղրկած է ծանօթութեան մը մէջ, ինքզինքը արդարացնելու քիչ մը չափազանց միամիտ հաւատքով.— «Պալով մեր անցեալ շաբթուան գրածիս քաշքշուելուն, չարժեր կենալ եւ բացատրել թէ ո՛չ իսկ կարդացեր են այն յօդուածն որուն մեկնութիւն մը տալ ուզեր են. Մեք մէկու մը ճէյֆին ճինեաս չենք, ըսինք արդէն։ Մեք մէկու մը հետ անձնական գործ ալ չունինք։ Մեք երեւելի առթիւ մը, գեղեցիկ սկզբունք մը միայն պաշտպանեցինք, զոր պէտք չկար խեղճելու, այս կամ այն հարուստին աչքը մտնալու համար։»—

Հակառակ այդ մարդուկին յայտնած «վեցաթաթա վստահութեան», այնչա՛փ լաւ կարդացած եմ իր գրածը որ այս պահուս ազանչելապէս կը յիշեմ թէ՝ նախ «այդ երեւելի առթիւ», յետոյ «մէկու մը ճէյֆին ճինեան չենք» ըսելու պատեհութեամբ, եւ ամէնէն ետքն ալ «գեղեցիկ սկզբունք մը» պաշտպանելու ձեւին տակ, իր գրածին նպատակը ուրիշ բան չէր՝ եթէ ոչ քիչ մը սա տարօրինակօրէն անհեթեթ ամբաստանութիւնը թէ Ցակոբեան մը իր զաւկին պսակը տունը կատարել տուած էր... եկեղեցիին քիչ մը դրամ չտալու համար։ Կ՚երեւայ թէ քանի մը «ձեռ» աւելի գլտորելու զբաղած ըլլալով, այդ պատասխանին նմանութիւնը հրատարակած պահուն ժամանակ չէ ունեցեր անգամ մըն ալ կարդալու իր նախապէս գրածը, ուր ո՛ եւ է հայերէն գիտցող մարդ՝ իմ հանածէս տարբեր հետեւութիւն մը չպիտի գտնէր բնաւ։

Իսկ թէ ես հարուստի մը աչքին հաճելի դառնալու համար գրած եմ յօդուածս, ատիկա ապացուցանելը,— հոգ չէ թէ բարոյապէս ապացուցանելը,— կը կարծեմ որ շատ դժուար պիտի ըլլայ իրեն համար, որովհետեւ խնդրոյ առարկայ հարուստ անձը ոչ ճանչցած եմ, ոչ ալ տեսած։ Երբ հիւանդ ու տարէց մարդ մը՝ որ բարերարի արդար համբաւ մը շահած է մեր մէջ, եւ որ չի կրնար դուրս ելլել, կը փափաքի զաւկին պսակը տունը կատարել տալ՝ որպէս զի ինքն ալ կարենայ զայն տեսնել, ու երկրորդ օրը, հակառակ 100 ոսկիի նուիրատուութիւն մը ընելուն, կ՚ամբաստանուի թէ եկեղեցիին դրամ չտալու համար այդպէս ըրաւ, բնական է որ մեզի պարտք պիտի սեպէինք այդ անիրաւութիւնը մատնանիշ ընելը, ինչ որ մեր հրապարակագրի իրաւունքին սահմանէն դուրս բան մը չէ ինքնին։

Այսչափը կը բաւէ կարծեմ իմ անկեղծութիւնս փրկելու համար. Առանց ատոր, կրկին ոչ ոք պիտի կրնար յաւակնիլ թէ անձնական շահու մը համար տող մը բան կրնամ գրել երբեք։ Ու եթէ կայ մէկը որ ամէն մարդէ աւելի չի կրնար այդ տեսակ ամբաստանութիւն մը ընել ինծի համար, ան ալ իմ ընդդիմախօս խմբագիրս է անշուշտ՝ որ հարուստի մը ծանօթութիւնը գնահատելու եղանակը ոչ մէկէն պէտք ունի սորվելու։ Ա. Ա.

ԳՐԱԴԱՏԱԿԱՆ

«Գիրք գրելու արուեստը», գրեց Հ. Գաբրիէլ Վ. Մենեվիշեան, Վիեննա, Մխիթ. Տպարան, 1898։

> «Օգուտ չունի, մէյ մը որ «գրիչը ձեռք առած է պիտի շարունակէ, եւ որչափ ալ «անպաստ մատենախօսականներ գրուած ըլլան իր «առաջին գրքին, յօդուածին «եւլ.ին նկատմամբ, կը ջանայ «երկրորդ մը հրապարակ նետել՝ առաջնոյն թերութիւնները ուղղելու խոստմամբ «բայց քննադատին խօսքերը «ոչինչ համարելու դիտմամբ։»
>
> ԳԻՐՔ ԳՐԵԼՈՒ ԱՐՈՒԵՍՏԸ, Էջ 4-5

Գ.

Խօսքի մասերու եւ ասացուածներու այլընդայլոյ գործածում.

1. «Տետրակ մը կամ յօդուած մը գրած ատեն», էջ Ե։—...Գրքոյկ։

2. «Պահանջուած ամէն պայմանները ի գործ դնել», էջ 3։—Այն ամէն առաւելութիւնները», էջ 25.—...Բոլոր։

3. «Թերեւս շատ աւելորդ երեւայ այս հարցումը», էջ 4.—...Բոլորովին։

4. «Եթէ փոխանակ գրչի բրիչ առնուին իրենց ձեռքը», էջ 4.—...առնէին։

5. «Լուսաւորութեան համար գործնական օրինակ մը բերել», էջ 9.—...Լուսաբանութեան համար։

6. «Գրավաճառաց կրպակներու կաճագիրը», էջ 10.—...Վաճառացուցակը։

7. «Հեղինակն բուն խիղճ անիրաւ կ՚ըլլայ ընդհանուր գիտութեան, էջ 11.—...անիրաւութիւն կ՚ընէ (Համմտ. էջ 105. բայց ընթերցողը մեծապէս կ՚անիրաւէ յօդուածագրին)։

8. «Այս վերջին (խիզախիլ) բառին վրայ կ՚ուզենք երկարել», էջ 16.—...ծանրանալ։

9. «Ինքնակրթութիւնը՝ զարգացման եւ կատարելագործութեան փափաքին հետ կապուած», էջ 16.—...Կատարելագործման։

10. «Լեզուին... հոգւոյն», էջ 18.—«Հայերէնի հոգւոյն հակառակ», էջ 82.—...ոգւոյն։

11. «Եթէ ներեալ է գործածել», էջ 30։—Այն ատեն միայն ներեալ է», էջ 62.—«Ներեալ չէ», էջ 96.—...Ներելի։

12. «Իր անձին ճարտարութեան կ՚ապաւինի հեղինակը», էջ 30.—...կը վստահի։

13. «... որ գաղափարները ինքնին իրարմէ բխեն,» էջ 33.—...բղխեն (բխին)։

14. «Եթէ գրի գիտին տրուած ժամանակը երկարաձգէր քանի մը տարի են. էջ 21.—...երկարաձգուէր։

15. «Եթէ կարեւորները բող տալով անկարեւորներու մէջ թափառի հեղինակը,» էջ 33.—...Թողլով (զանց ընելով)։—«Պէտք են հանգիստ իրենց տեղը բող տրուի», էջ 40.—...Թողուիլ։
—«Ընդարձակ լուսանցք բող կը տրուի,» էջ 50.—...կը Թողուի։
—«Լայն լուսանցք բող տրուած է,» էջ 53.—...Թողուած է։
—«Լուսանցք բող կը տրուի,» էջ 66.—...կը Թողուի։ (Համմտ. 2—3 մատ լուսանցք թո՛ղ. էջ 99)։

16. «Այնպէս որոշ գաղափարներով իրարմէ պիտի տարբերին,» էջ 33.—...այնպիսի։

17. «Կան հեղինակներ, որ... ազդեցութիւններէն բոլորովին ազատ չեն,» էջ 37—38։—«Անպատեհութիւններէ ազատ ըլլալ,» էջ 47։—«Որ գրչարն չփոթելէն ազատ ըլլայ,» էջ 53։—«Արատէն ազատ,» էջ 58։—«Վրիպակներէ բոլորովին ազատ երկ մը,» էջ 85.—«Զգացած դժուարութիւններէն ազատ ըլլայ ընթերցողը,» էջ 67.—...զերծ։
—«Եթէ փոյթ տանէր, կ՚ազատէր,» էջ 47.—...զերծ կը մնար։
—«Երկնութիւններէ կ՚ազատէ հեղինակը,» էջ 79.—...զերծ կը պահէ։
—«Ցանկարծական նեղութենէ ազատիլը,» էջ 83.—...զերծանիլը, զերծ մնալը։
—«Դժուարութենէն կ՚ազատեն հեղինակը,» էջ 83.—...կը զերծանին։

18. «Լեզուագիտական սահմանին ընդարձակելովը,» էջ 102.—...ընդարձակուելովը։

19. «Երկայն ատեն,» էջ 6 —«Երկայն բառ,» էջ 89։—«Երկայն կրթութիւններ,» էջ 110։—«Երկայն ժամանակ,» էջ 110։—Երկայն բարակ խորհրդածութիւններ,» էջ 98։—«Երկայն խոստովանութիւն մը ընել» էջ 49։—«Երկայն յաւելուածներ,» էջ 89.—...Երկար։

20. «Այն ատեն իրը կը դիւրանայ,» էջ 53.—...խնդիրը, գործը։

21 «Բանինե՛ր այս սկզբնական ձախորդութեան առջեւ խորտակած են,» էջ 44.—...(խորտակուած են), յուսավրէպ, յուսախաբ եղած են։

22. «Հաւաքածոյք...անուանած գիրքը,» էջ 111.—.(անուանուած), կոչուած (Համմտ. «Ժողովածոյից տուփ անուանուածը,» էջ 114)։

23. «Թող աշխարհաբարեանները վիճին ու վիճին, որչափ որ կ՚ուզեն,» էջ 61.—...Թող աշխարհաբարեանները վիճաբանին որչափ որ ուզեն։

24. «Մեր խելքն այնպէս վարժած կ՚ըլլայ որ,» էջ 110.—վարժուած։

25. «Մանր չէ հասակս», էջ 71.—...փոքր, կարճ։

26. «Չորրորդին եւ վեցերորդին մէջ», էջ 71.—...միջեւ։

27. «Այնչափ Դաւիթ Անյաղթներ կ՚ունենանք, որչափ թէ Թարգմանիչ ունենանք», էջ 19.—...Այնքան Դաւիթ Անյաղթներ կ՚ունենանք որքան՝ Թարգմանիչ։

28. «Մարդկութեան պահանջները», էջ 96.—...Մարդկութեան պահանջումները։

29. «Ուղղելիքներ,» էջ 85, 93.—...ուղղելիներ, ուղղուելիքներ։

30. «Հրատարակչին հետ դաշինք կը դրուի,» էջ 94.—...պայման կը կնքուի, կը դրուի։

31. «Եթէ երկրորդն առաջինին (?) նկատմամբ մեծ առաւելութիւններ ունենայ», էջ 97.—...առաջինին բաղդատմամբ։

32. «Կը զարգացնես խմբագրութիւնը», էջ 100.—...կը ճոխացնես։

33. «Կարեւոր մեկնութիւն մը համառօտիւ ծանօթագրել», էջ 109.—...համառօտիւ։

34. «Մանրամասն կ՚ուզենք նկարագրել», էջ 112.—...կ՚ուզենք մանրամասնօրէն նկարագրել։

35. «Հաստ տետրակ մը», էջ 112.—...ստուար։

36. «Ի կարօտութեան», էջ 115.—...ի հարկին։
—«Անհրաժեշտ կարօտութիւն ունի», էջ 115.—...Պէտք։

37. «Եւ այս աւելի կարեւոր է, որուն միջնորդութեամբը կարեւոր եղած տեղը կարենանք գտնել», էջ 113—114.—...??

38. «Բայց քանի մը վայրկեան ալ շնորհէ իր բարեկամ խորհրդատուին», էջ 30.—...կը շնորհէ։

39. «Ենթադրենք թէ երեւելի մատենագրի մը երկասիրութիւնը կարդանք եւ ուզենք... Թուղթ մը կ՚առնունք եւ վրան կը գրենք... կը նշանակենք», էջ 114.—...կը կարդանք եւ կ՚ուզենք։

40. «Բնական է, ուշադիր ընթերցողն այս տողերը կարդալու ատեն կարծէ թէ նոր բաներ իմանայ, բայց ո՛չ», էջ 2.—...բնական է որ...։

41. «Կը կարծեն թէ հոսանքին մէջ նետուին միայն եւ պիտի կարենան քալ լողալ», էջ 6.—...երբ հոսանքին մէջ նետուին անմիջապէս պիտի կարենան։

42. «Պահապանը պահեստի համար կ՚ունենայ շատ մը խորշեր՝ ի հարկին գործածելու համար», էջ 115.—...գործածուելու։

43. «Կը նմանին այնպիսիներն ա՛յն մարդկան, որ են.» էջ 6.—...այն մարդերուն, որոնք...։

44. «Հեղինակը միշտ պատրաստ ըլլայ թէ պիտի գտնուին՝ իր գրքին առաւելութիւնները ճանչնալ չուզողներ», էջ 95.—...պէտք է որ հեղինակը...։

45. «Շատ մեծ է անոնց մէջ գտնուած նմանութեան աղերսը», էջ 3.—...միջեւ։

(Շար.) ԼԵԶՈՒԱՍԷՐ

—)(106)(—

ԺԱՐԺ ԲՐԱՏԷԼ

ԴԵՂԻՆ ՄԱՐԳՐԻՏ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

ԼՈՒՏԱՐԻ ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ ԿՈՅՍԸ

Թ.

Սըր Ճօ Էճըրթըն այս խօսքերը ըսելէ յետոյ՝ ոտքի ելաւ եւ յարեց.

—Կը ներէք այսքան շուտ ձենէ բաժնուելուս, որովհետեւ ձեր գործովը պիտի զբաղիմ անմիջապէս։ Բայց կրնաք տակաւին քանի մը օր ալ հոս անցընել. ապահով եղէք թէ բնա՛ւ չէք ձանձրանար։ Իմ մասիս այնպիսի հնդիկ պարուհիներու հանդիպեցայ հոս, որոնք շատ հաճելի տպաւորութիւն կը թողուն մարդուն վրայ։ Ա՛հ, ներեցէք, մոռցայ թէ դուք ախորժ չէք զգար այդ կարգի հաճոյքներէ։ Մնաք բարով, առաջին գործս պիտի ըլլայ ձեր ներկայութիւնը իմացնել տիկին Կրասի, որ չափազանց գոհ պիտի մնայ։

Պ. տը Պլինեաք ապշահար կեցած կը դիտէր կուզը, որ կ՚անհետանար նըրբանցքներուն մէջէն։ Ինքն ալ կը զարմանար իր պաղարիւնութեան վրայ, որուն շնորհիւ ո եւ է անխոհեմ շարժում կամ խօսք չէր ըրած։

Այդ պահուն Հանրի երեւան գալով ըսաւ.

—Ձեր միջեւ տեղի ունեցած խօսակցութիւնը ամբողջովին լսեցի։ Իրաւ է որ դիմացինդ խորամանկութիւն ձեւացուց, բայց դուն ալ քու հանդարտութեամբդ յաղթեցիր։ Հիմա ամէնէն ծանր խնդիրը տիկին Ռիչմոնտի յարձակումն է, որուն պէտք է արիաբար դիմադրել։ Նորատի կինը կուզէն աւելի զօրաւոր է, հետեւաբար ըստ այնմ վարուէ։ Հիմա անմիջապէս քեզ տեսնել պիտի ուզէ, որպէս զի խորհելու ժամանակ չձգէ։

—Ո՛հ, այդ կինը, իմ ճամբուս վրայ միշտ պիտի հանդիպի՛մ անոր։ Չպիտի կրնա՛մ անոր ձեռքէն ազատել իմ սիրելի Նիրաժս։

—Համբերութի՛ւն, հարկաւ կարգը մեզի կու գայ. միայն թէ բարկանալու եւ բռնական միջոցներ գործածելու չէ, որովհետեւ այդ ամէնը բացարձակապէս անօգուտ է։

Ստուգիւ Հանրի չէր սխալած. քանի մը վայրկեան յետոյ՝ Ճօ անոնց քով փութաց շնչասպառ։

—Ինծի հետեւեցէք, ըսաւ Սըր Ճօ, Կրաս հիմա ձեզ տեսնել կ՚ուզէ։ Ձեր հոս գտնուելուն վրայ շատ զարմացաւ եւ խնդրեց ինծի որ իսկոյն իր քով առաջնորդեմ ձեզ. ինչպէս գիտէք Կրաս միշտ անհամբեր եւ սրտանեղ է, մանաւանդ հիմա որ Լորտ Ռիչմոնտի հետ ամուսնացած է։ Խօսքը մէջերնիս, այդ ամուսնութիւնը երկուքին ալ աղէկ չեկաւ, կարծեմ թէ ձեզ հետ չամուսնանալուն վրայ շատ զղջացած է։

Ռաուլ չպատասխանեց, որովհետեւ գիտէր թէ բոլոր այդ խօսքերը կեղծիքի վրայ հիմնուած էին. Ռաուլի այդ յամառութիւնը Սըր Ճօ Էճըրթընի գործին չէր գար, ուստի դարձեալ շարունակեց իր խօսքը։

—Ռաուլ ինչո՞ւ բնաւ չէք խօսիր հետս, ըսաւ Սըր Ճօ, երբ պարտէզէն կ՚անցնէին Կրասի քով երթալու համար։ Կ՚երեւայ թէ քէն պահած էք ինծի դէմ այն օրէն ի վեր՝ երբ քիչ մը ցրտութեամբ իրարմէ բաժնուեցանք Բարիզի մէջ։ Բայց պէտք է գիտնաք որ ինծի պէս հաշմանդամ մէկը ամէն ատեն բարեկիրթ ու ազնիւ ընթացք մը չունենար. յաճախ բարկացոտ նկարագրի մը նշանները ցոյց կու տայ, իր իսկ ֆիզիքական ակարութեան պատճառով։ Կրաս ալ ինծի պէս է. քանի անգամ զոհ գացած եմ իր բարկութեանց ու սրտնեղութեանց, թէեւ վստահ եմ թէ յետոյ կը զղջայ ըրածին վրայ։

—Ճամբան շա՞տ երկար է, հարցուց Ռաուլ, բան մը ըսած ըլլալու համար։

—Սա պուրակին մէջէն տեսնուած շէնքը Վարդերու Ապարանքն է։

Դառնալով քիչ մը առաջուան խօսակցութեան, կ՚ըսէի թէ Կրաս ամէն ատեն լաւ չի վարուիր ինծի հետ. բայց Լորտ Ռիչմոնտ պատուական մարդ մըն է. այս առթիւ կրնամ ձեզ ըսել թէ ա՛լ իր ժառանգորդը չէք. Մեծ բարեբախտութիւն մը պիտի ըլլայ ինծի համար, եթէ Լորտ Ռիչմոնտ իր կտակը պատրաստած ատեն զիս չմոռնայ։ Անշուշտ մեղադրելի չեմ այս զգացումներուս համար, քանի որ ինծի պէս կուզ մը ամէնէն աւելի դրամի պէտք ունի, երբ ստիպուած է ոսկիներու շնորհիւ վայելել ո եւ է հաճոյք։

Սըր Ճօ Էճըրթընի բոլոր այս շատախօսութիւնները մէկ նպատակի համար էին, այն է Ռաուլի կասկածները փարատել։ Բայց սրտնեղած էր տեսնելով որ իր ջանքերը ի դերեւ կ՚ելլէին այդ մասին, բայց կ՚ուրախանար մտածել թէ Կրաս պիտի կրնար նախկին նշանածին բերանը բանալ տալ։

Ռաուլ եւ Սըր Ճօ Վարդերու Ապարանքին պատշգամներուն առջեւ հասած էին հիմա։ Կուզը Ռաուլէն առաջ անցաւ ճամբան ցոյց տալու համար, եւ ապակեպատ մեծ դուռ մը բանալով, որ վարագոյրներով ծածկուած էր, Ռաուլը ներս մտցուց մօզայիքներով զարդարուն գաւիթակէ մը, որ շէնքին ներքին մասերը կ՚առաջնորդէր։ Եւրոպական ու հնդկական ճաշակով շինուած սրահներէ անցնելով հասան զարդախուց մը, որ ձեղունէն միայն կը լուսաւորուէր։ Ինչ խնայուած էր ուշագրաւ առանձնոց մը դարձնելու համար այդ զարդախուցը, ուր կը գտնուէին ցած, հեշտօրոր բազմոցներ, սիրուն արձանիկներ եւ խոշոր հայելի մը։ Սըր Ճօ ներս մտաւ ու քանի մը վայրկեանէն Ռաուլի մօտ դառնալով, ըսաւ.

—Սիրելի Պլինեաք, Պահուր-Սինկ հիմա տիկին Ռիչմոնտի քով կը գտնուի. կարծեմ թէ Կրաս առիթէն օգուտ քաղելով ձեր մասին պիտի խօսի բաճաին։ Տիկին Ռիչմոնտ քանի մը վայրկեանէն պիտի կրնայ ձեզ ընդունիլ. ես ներկայ չպիտի գտնուիմ ձեր տեսակցութեան. նախկին երկու սիրահարներ կրնան շատ մը բաներ ունենալ զրուցելիք իրարու։

Սըր Ճօ Էճըրթըն այս խօսքերը ընելէ յետոյ անհետացաւ։ Ռաուլ ցաւագին մտածումներու մէջ թաղուած՝ կը զգար իր անկարողութիւնը Նիրաժն ազատելու, քանի որ թշնամիներուն ձեռքը ինկած էր հիմա։ Թեթեւ աղմուկ մը լսուեցաւ յանկարծ. վարագոյր մը վերցուելով, Տիկին Լորտ Ռիչմոնտ երեւան ելաւ։ Նորատի կինը, որ ա՛լ աւելի գեղեցիկ ու հրապուրիչ դարձած էր իր ճերմակ մետաքսէ շրջազգեստին մէջ, չափազանց անձկութեան մը մատնուած կը թուէր։

—Դո՛ւք հոս, դուք հոս, Ռաուլ, կը կրկնէր նորատի կինը խեղդուկ շեշտով մը. քիչ մը առաջ Սըր Ճօ իմացուց ինծի։

(Շարունակելի)

Քաղաքական Լուրեր

ԱՆԳԼԻՈՅ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԸ

Չինու խնդիրը.— Ընդդիմադիրներու փոքր յաջողութիւնները.— Արտաքին գործոց խորհրդականին յայտարարութիւնները։

Լոնտոն, 18 փետր.— Երեսփ. Ժողովին այսօրուան նիստին առաջին մասը, բատ սովորութեան, հարցումներով անցաւ, սակայն այդ հարցումներէն առաջ եկաւ երկար վիճաբանութիւն մը, ուրկէ ընդդիմադիրները տեսակ մը յաղթանակ ձեռք բերին, աւելորդ է ըսել թէ անօգուտ։ Եղած հարցումներուն մէկ քանին շահեկան են։ Տրուած պատասխաններէն յայտնի եղաւ թէ Հարաւային Ափրիկէի մէջ անգլիական բանակէն 19,101 հոգի թիփոյէ բռնուեր և 4233ը մեռեր են տարւոյս սկիզբէն ի վեր։ Նաև թէ անգլեւհնդիկ բանակին մէջ կան եւրոպացի 58,702 ենթասպայ ու զինուոր և բնիկ 127,666։ Այդ բանակէն 7600 Եւրոպացիներ և 20 հազար բնիկներ Հնդկաստանէն դուրս տեղեր կը ծառայեն։ Անգլիոյ պատերազմական նախարարութիւնը 1900 դեկտեմբեր 1էն 31 գներ է 7000 ձիեր Հունգարիայէն, 2,000 Մ. Նահանգներէն ու Արժանթինէն, 3,750' Ֆրանսայէն և 6,178' Իրլանտայէն։ Այդ հարցումներուն միջոցին էր որ ծագեցաւ մեծ վիճաբանութիւնը։ Պ. Տիլլըն հարցուց արտաքին գործոց խորհրդական Քրանպըրնի դերակոմսին թէ Բէքինի օտար դեսպանները պահանջա՞ծ են չինացի բարձրաստիճան չորս պաշտօնատարներու անձնասպանութիւնը։ Խորհրդականը պատասխանեց թէ ոչ թէ անձնասպանութիւն, այլ մահու պատիժ պահանջած են։ Պ. Տիլլըն հարցուց թէ դեսպանները միթէ յայտարարած չէի՞ն որ անոնց անձնասպանութիւնովը պիտի բաւականանան, քանի որ մահու պատիժ պիտի չգործադրուի, սակայն պատասխան չստացաւ. հարցումը կրկնեց։ Խորհրդականը յայտարարեց թէ Պ. Պալֆուր, իբրեւ կուսակցապետ, որոշած է որ արտաքին գործոց խորհրդականը չպատասխանէ օրակարգէն դուրս եղած հարցումներու։ Հարցումները աւարտած ըլլալով, Պ. Տիլլըն առաջարկեց յետաձգել Ժողովին նիստը, որպէս զի իր մերժումը ուշադրութեան առնուի։ Ո՛չ միայն Իրլանտացի ազգայնականները այլ ամբողջ ընդդիմադիրները և կառավարական կուսակցութեան մէկ մասը ոյժ տուին Պ. Տիլլընի։ Մինչդեռ Պ. Պալֆուր կ'աշխատէր ցոյց տալու թէ հարկ է արտաքին գործոց խորհրդականը պաշտպանել անպատրաստ պատասխաններու դիւանագիտական վտանգներուն դէմ, հակառակորդները' Պ. Լապուշէր, Պ. Ռէտմընտ, Սըր Հէնրի Քէմպպէլ Պէնըրմէն, Սըր Էտուարտ Կրէյ, Պրայս և ուրիշներ ըսին թէ իր երկիւղները անտեղի են։ Քուէարկութեան արդիւնքը եղաւ 204 ձայն ի նպաստ ընդդիմադիրներուն և 249' Պ. Պալֆուրի։ Իրլանտացիները ու ազատականները մոլեգին ծափահարութիւններով ողջունեցին քուէարկութեան արդիւնքը։ Ցետոյ արտաքին գործոց խորհրդականը, շարունակելով ուրբաթ օրուան իր բանախօսութիւնը, ըսաւ.

«Բնական կը գտնեմ որ արտաքին գործոց խորհրդականը միշտ առանց անձնավստահութեան խօսի այս Ժողովին մէջ, ինչպէս քիչ առաջ կատարուած վիճաբանութեան մէջ ցոյց տրուեցաւ թէ ո՛րչափ փափուկ է անոր պաշտօնը։ Ուրբաթ իրիկուն երբ Ժողովին նիստը յետաձգուեցաւ, կը փորձէի պատուարժան երեսփոխաններուն ուշադրութիւնը հրաւիրել սա իրողութեան վրայ թէ Չինու մէջ Անգլիա գլխաւորաբար առեւտրական շահեր ունի. կ'ըսուի նաև թէ ներկայ տագնապին մէջ կրնար անհրաժեշտ ըլլալ առաջնութիւն տալ յանցաւորները պատժելու խնդրին։ Կրնամ հիմա ըսել Պ. Տիլլընի թէ մեր մասին անոնց անձնասպանութիւնը հաւասար չենք գտներ անոնց գլխատումին։»

Պ. Տիլլըն ըսաւ թէ խորհրդարանը կատարելապէս պատասխանած է իր հարցումին։ Ընդդիմադիրները հեգնութեամբ ծափահարեցին։ Ատենապետը ի կարգ հրաւիրեց Պ. Տիլլընը, յոյս յայտնելով որ ալ եւս պիտի չընդմիջէ ատենաբանը։ Արտաքին գործոց խորհրդականը շարունակեց.

«Ցանցանքը իմս է։ Անմիջապէս ձեռք պիտի առնեմ առեւտրական նկատումները որոնք գլխաւորներն են Չինու խնդրին մէջ։ Երեսփոխան մը ուրբաթ օրը դանգատեցաւ եղած յապաղումներէն։ Անշուշտ Տէրութեանց ներդաշնակութեան ամէնէն ջերմ կուսակիցը անգամ անոր համար չըսեր թէ կայծակի պէս կը գործէ։ Տէրութեանց ներդաշնակութիւնը ընդհանրապէս շատ խորհելով կը գործէ, և Չինացիները շատ արագաշարժ չեն։ Չեմ կարծեր թէ մասնաւոր պատուիրակ մը եթէ Չին ղրկէինք, պիտի կրնայինք փութացնել գործերը. Չինու մէջ շատ կարող ներկայացուցիչ մը ունինք, ինչպէս ապացոյցը տեսած ենք շատ պարագաներու մէջ։ Ցառաջդիմութիւններ ալ եղան, սակայն բաւական ծանր։ Նախ կատարեալ համաձայնութիւն գոյացուցինք հաւաքական ծանուցագրին նկատմամբ։ Ատիկա ընդարձակ պաշտօնագիր մըն է որ 13-14 յօդուածներ կը պարունակէ, և որոնց իւրաքանչիւրը վիճաբանութեան առարկայ եղած է։ Հատուցումներուն գալով, պէտք է դասաւանել Տէրութեանց և անհատներուն պահանջները։ Աւելի աղէկ է որ անհատներուն պահանջածին համար հիմա չխօսիմ, բայց Տէրութեանց և մանաւանդ Անգլիոյ պահանջածին համար, կը կարծեմ թէ մինչև մէկ աստիճան համաձայնութիւն մը կայ Ն. Վեհափառութեան կառավարութեանը եւ ընդդիմադիրներուն միջեւ։ Ինչ որ ալ ըլլայ, Չինացիներէն աւելի մենք վնասուեցանք։ Շատ տկար գոհացում մը պիտի ըլլար մեր կորուստներուն վրայ աւելցնել անոնք' որոնք առաջ պիտի գան եթէ Չինու ելմտացոյցին վրայ' մեր վաճառականութեան վնասելու հանգամանք ունեցող բեռեր աւելցնենք։ Ինչ ըրինք վաճառականութեան համար. Նախ բաւական բան ըրինք Չինու մէջ անդորրութիւնը հաստատելու նպատակով։ Ատով ըսել չեմ ուզեր թէ ինչ որ կարելի էր ըրինք և կամ թէ քիչ ատենէն կը յուսանք կատարեալ անդորրութիւն մը հաստատուած տեսնել։ Միայն անդորրութիւնը վերահաստատել չենք ուզեր, այլ Չինու առեւտրական արդի դրութիւնը կատարելագործել թէ՛ մեր և թէ անոր օգտին համար։ Դիւրաւ կը հասկցուի թէ այդ տեսակ բարենորոգումներ երկար ժամանակի կը կարօտին։ Քանի մը պատճառներ կան, որոնց գլխաւորը այն է թէ Չին մեծ նահանգներու բաժնուած է, որով ատոնց իւրաքանչիւրէն փոխարքային կարծիքը պէտք է առնել։ Բարենորոգման գլխաւոր կէտն է Չինու ներքին մաքսը։ Ատիկա շատ փափուկ խնդիր մըն է, վասն զի բազմազան շահեր կը պարունակէ։ Նահանգները եթէ հասոյթի այդ աղբիւրը չունենան, չեն կրնար ծախքերնին հոգալ։ Ասոնք կ'ըսեմ, որպէս զի Ժողովը գիտնայ թէ Անգլիոյ կառավարութիւնը նկատողութեան կ'առնէ Չինու մէջ առեւտրական բարենորոգման կարեւորութիւնը ու դժուարութիւնները. մասնաւոր հոգածութեամբ նկատողութեան կ'առնէ այդ խնդիրը և խնամով կը քննէ ինչ որ պէտք է եւ ինչ որ պէտք չէ ընել։ Կուզեմ քանի մը խօսք ըսել Թիէն-Ցինէն-Շան-Հայ-Գուան տանող երկաթուղիի խնդրին առթիւ մեր հանդիպած դժուարութիւններուն համար։ Այդ խնդիրը մտահոգութիւններ պատճառեց Ն. Վեհափառութեան կառավարութեան։ Ռուսները զայն գրաւեցին, որչափ որ գիտենք, առանց որ և է իրաւունքի. այդ գործողութեան ատեն ձեռք անցուցին մեծ մասը այն երկաթուղիներուն' որոնք Նիու-Չուանկի մէջ անգլիական Ընկերութեան մը կը վերաբերէին, առանց անոնց սեպհականութիւնը ըլլալու։ Ատիկա պատահեցաւ երկաթուղիի մը համար որ անգլիական դրամագլուխով շինուած և անգլիական ճարտարագործութեամբ ձեռք բերուած է, այսինքն թէ մեր շահերը ամենակարեւոր են։ Մեր հետեւելիք ընթացքը նկատողութեան առնելով հետապնդման երեք առարկաներ կը գտնենք. նախ երկաթուղին ետ առնել, յետոյ պաշտպանել մեր դաշնակիցներուն շահերը և ապա եւրոպական մեծ տէրութեանց բարեկամական դաշնադրութիւնը պահպանել' չինական խնդրին համար։ Ուստի յարմար դատեցինք նախ սկսիլ բարեկամական դիտողութիւններով։ Ուրախ եմ յայտարարելու որ մեծ մասամբ յաջողեցանք։ Առաջին կէտին համար ռուս կառավարութիւնը ապահովցուց մեզ և միշտ բացարձակապէս կ'ապահովցնէ թէ երկաթուղիին գրաւումը, որ բոլորովին առժամեայ է, առաջ եկած է զինուորական պատահական նկատումներէ։ Երկրորդին համար խոստացաւ ետ տալ իրեղէնները և ետ տուաւ։ Պէտք է ըսեմ թէ բոլոր այս գործին մէջ ռուս կառավարութիւնը կատարելապէս բարեկամութեամբ շարժեցաւ և թէ անկէ գանգատելու պատճառ մը չունինք։ Երբեմն անկարելի է չցաւիլ թէ անոր բացարձակ բարեացակամ մտադրութիւնները իր պաշտօնեաներուն կողմէ չեն գործադրուիր հեռաւոր նահանգներու մէջ այնչափ արագութեամբ, որչափ քիչ մը իրաւունք ունինք յուսալու, բայց բնաւ չեմ տարակուսիր Ռուսիոյ լաւ մտադրութիւններուն վրայ հանդէպ Անգլիոյ։ (Մտիկ ըրէ՛ք)։(Մտիկ ըրէ՛ք)։ Երբ կառավարութիւնները այդ ոգիով խնդիրը ձեռք առին, նոյն իսկ եթէ համաձայն չըլլանք բոլոր կէտերուն վրայ, բանակցութիւնները կատարելապէս բարեկամական եղան, առանց որ և է հակառակութեան։ Այս պայմաններուն մէջ կը մտածեմ թէ երկաթուղիի խնդրին համար Ժողովին յայտնած անձկութիւնը մինչեւ մէկ աստիճան կը փարատի։ Գալով Մանչուրիոյ, մեր դեսպանին միջոցաւ տեղեկութիւններ ուղեցինք։ Ապահովցուց մեզ թէ ռուսեւչինական համաձայնութիւնը գոյացած է մի միայն կարգադրելու ռուսական եւ չինական զինուորներուն միեւնոյն ժամանակ ներկայութիւնը այդ երկրին մէջ և բարեկարգութեան պահպանութիւնը, սահմանագլուխին վրայ։»

Պ. Լոյտ Ճորճ յետոյ խօսեցաւ Հարաւային Ափրիկէի պատերազմին վրայ և խստիւ քննադատեց այն եղանակը որով կը կատարուի պատերազմը։ Սըր Ռոպերթ Ռէյտ պահանջեց որ պատուաւոր պայմաններ առաջարկուին Պոէրներուն։ Պ. Չէմպըրլէն համառօտակի, բայց խստիւ պատասխանեց թէ կառավարութեան քաղաքականութիւնը բնաւ փոխուած չէ և թէ Հարաւային Ափրիկէի երկու երկիրներուն ապագայ կառավարութեան մասին նախապէս եղած յայտարարութեանց վրայ աւելցնելիք բան մը չկայ։ Նիստը վերցաւ։

* * *

ԹՐԱՆՍՎԱԼԻ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

Բարքլուսոյ Գիւղի գաղթավայրը.— Տէվէթ զօրավարը.— Քոնթքրալի ճակատամարտը.— Պոէրները.— Զինուորական գործողութիւնները.— Ժանտախտ.— Աւստրալիա։

Տէ Ար, 16 փետր.— (Հավասի հեռագիր).— Աւասիկ նոր մանրամասնութիւններ' Տէվէթի զօրախումբին և Անգլիացիներուն միջեւ կատարուած ընդհարումներուն վրայ, ինչպէս հեռագրած է Լորտ Քիչնէր.— Տէվէթ և Շթայն, երկու երեք հազար Պոէրներու գլուխը անցած և երկու թնդանօթներով, երէկ առտու կանուխ անցան երկաթուղիի գիծը, Քոնթքրալի կայարանէն երեք մղոն դէպ ի հիւսիս։ Քրէպի զօրախումբը, որ Քոնթքրալէն եկած էր, առտուն, երկաթուղիէն երկու մղոն դէպ ի արեւմուտք, ընդհարում մը ունեցաւ Պոէրներուն հետ որոնք Պրիցթաունի ուղղութեամբ երթալու երեւոյթը ունէին։ Քրէպի զօրախումբը 2 թնդանօթներով կրակ ըրաւ Պոէրներուն վրայ, որոնք ռումբերուն իրենց մէջ իյնալը տեսնելով զանազան ուղղութիւններով կը ցրուէին, բայց թնդանօթով չէին պատասխաներ։ Ատոր պատճառը այն էր թէ զրահապատ կառախումբը որ ճիշտ ժամանակին հասած էր հիւսիսային կողմէն, անմիջապէս սկսած էր կրակ ընել նաւային երկու թնդանօթներով։ Անգլիացիները ամբողջովին գրաւեցին Տէվէթ զօրավարին պաշար և այլն փոխադրող խումբերը' որոնք կը տանէին 9 սայլեր, թնդանօթի սայլ մը և հիւանդանոցի կառք մը։ Այդ վերջին երկուքը ռազմամթերքներով լեցուած էին։ Անգլիացիները գրաւեցին հարիւր հազար փամփուշտ և ռազմական ուրիշ մեծաքանակ իրեղէններ։ Քսան Պոէրներ գերի ինկան. շատերը ցնցոտիներ հագած էին և կօշիկ չունէին։ Պոէրները կը փախչէին, հալածուելով Քրէպի և Բլուձէրի զօրախումբերէն։

Քէյփթաուն.— (Թայմզի հեռագիր).— Տէվէթ գործադրեց իր սպառնալիքը և հիմա Բարքլուսոյ գաղթավայրին մէջ է։ Հինգշաբթի իրիկուն անցաւ երկաթուղիի երկու գիծը Պարթմանս Սթոնկի մէջ' Տէ Արի հիւսիսային կողմը։ Տէվէթ դէպ ի արեւելք կ'ուղղուէր երկու հազար Պոէրներով։ Բլըմէր գնդապետը շատ մօտէն կը սեղմէր զայն։ Քրէպ գնդապետը, երկու զրահապատ կառախումբերով ընդհարում մը ունեցաւ Պոէրներու հետ որոնց ձեռքէն առաւ պաշարով լեցուն 20 վակոններ, թնդանօթ մը և հարիւր ձիեր. Նաև գերի բռնեց քսան Պոէրներ։ Անգլիական զինուորները կը շարունակեն հալածումը։ Կ'ենթադրուի թէ Տէվէթ կ'ուզէ գրաւել Բրիէզքան. յաջողեցաւ տասը վակոններ անցընել գիծէն։ Կ'ըսուի թէ Տէվէթի ձիերը ծիւրած են և գէշ կը սնանին։ Տէ Արի հիւսիսային կողմը հեռագրական թելերը կտրուեցան։ Միշտ սերտ համաձայնութիւն մը կայ փոքր զօրախումբերուն միջեւ, նոյն իսկ իրարմէ շատ հեռուն գտնուողները։ Գաղթավայրին հարաւային արեւմտեան կողմը գտնուող պզտիկ զօրախումբը' Քալվինիայի մէջ' հիմա դէպ ի հիւսիս կը յառաջանայ. կ'երեւայ թէ Տէվէթի միանալ կ'ուզէ։ Քրուիցինկէր, գրեթէ հարիւր հոգիով, Մարէյսպուրկի մօտ կը գտնուի. անոր վերջապահները, երէկ, ընդհարում մը ունեցան Ուուրատի մէջ։ Քրուիցինկէրի զօրախումբէն երկու հարիւրական հոգինոց երկու խումբեր կը յառաջանան դէպ ի Բրէնս-Ալպէրթ-Ռոտ։ Կ'ըսուի թէ Քրուիցինկէր հեծեալ սուրհանդակի միջոցաւ հրամաններ կը ստանայ Տէվէթէն։ Առնուած լուրերու նայելով, Տէվէթ Բարքլուսոյ գաղթավայրը մտած պահուն հրամայեր է իր զինուորներուն որ աւարառութիւններ չընեն։ Հոլանտացի ագարակապանները, հակառակ այդ հրամանին, լաւ ընդունելութիւն մը չեն ըներ Տէվէթի և կ'ըսեն թէ զիրենք կործանելու համար միայն եկած է։ Տէվէթի զինուորներէն շատերը դասալիք եղեր են' Օռանժը անցնելէն ի վեր։ Պոէր հրամանատարը յաճախ սպառնալիքի և բռնութեան դիմելու կը պարտաւորուի' իր զօրախումբին ամբողջութիւնը պահպանելու համար։ Անոր զինուորներէն շատերը Լի-Մէթֆորտ հրացանով զինուած են։ Ֆուրի հրամանատարը, որ Տէվէթի զօրախումբին ամբողջին հետ գիծը չէր անցած, հողին տակ պահուած վեց հազար փամփուշտ և այլն առեր և յետոյ միացեր է զօրախումբին։ Քանի մը պոէրական զօրախումբեր' իւրաքանչիւրը 100-150 հոգինոց' շարժման մէջ են Օռանժի հարաւային արեւելեան կողմը։

Քալվինիա.— (Թայմզի հեռագիր).— Պոէրներուն կողմէ այս քաղաքին գրաւումը խոր տպաւորութիւն գործեց անոր բնակիչներուն վրայ։ Արշաւանքը մեծ բարիք ըրաւ, պատերազմը և անոր արդիւնքները Քալվինիայի դուռները բերելով. Նաև շատ նպաստեց ըմբոստութեան գաղափարները ցրելու։ Ըսուեցաւ որ Պոէրները անկողմնակալութեամբ կը գրաւեն անասուն, ուտելիք եւայլն, բայց Անգլիացիները և Հոլանտացիները շատ կը նեղուին։ Հազարէ աւելի ձիեր, այդ տեղերուն ամէնէն աղէկները, Պոէրներուն կողմէ գրաւուեցան. Նաև ջորիներ, վակոններ ու սայլակներ. Պոէրները շատ փամփուշտ չունէին. մեծ մասը Շնայտըր հրացանով զինուած էին, իսկ երեսունի չափը բնաւ բան մը չունէին։ Պոէրները ասկէ երեսուն հոգի զինուոր գրեցին որոնց մէջ քանին շատ կարեւոր ագարակներ ունէին։ Քաղաքին դատական պաշտօնեաներէն Պ. Տուք խոշտանգուեցաւ։ Վանտերմէրվէ անուն ագարակապան մը, որ ասկէ քառասուն մղոն հեռուն կը բնակի, կը պատմէ թէ Պոէրները իր ագարակը գացեր են' իրենց հետ տանելով Պ. Տուքը, մերկ ձիու վրայ դրուած և խարազանուած։ Ագարակապանը հարիւր անգլիական ոսկի առաջարկեր է' Պ. Տուքը ազատ արձակելու համար։ Հրամանատարներէն մէկը հաւաներ է, բայց միւսը ըսեր է թէ, Տուք եթէ արձակուի, Քալվինիայի մէջ իրենց բարեկամները պիտի մատնէ։

Քոլեզպերկ.— (Հավասի հեռագիր).— Նոքս զօրավարը անցաւ Օռանժը։ Բլուձէրի զօրագունդը և Պոէրներու մեծ մասը այնչափ հեռու կը գտնուին դէպ ի արեւմուտք որ Զէգզապէրկի հետ հպման մէջ չեն։ Պոէրները բաւական գործ մը ունին կատարելիք, վասն զի իրենց դէմ կան Բլուձէրի, Նոքսի, Հալայթի և Պրիւս Համիլթընի զօրախումբերը։

Քարնարվոն.— Պոէրները միշտ կը քալեն։ Վերջերս Ուիլլիսթի մէջ բանակած էին' Վօլլոպերկի մօտ։ Պրանտի և Բէթթրիսի զօրախումբերը միայն Բարհէյի մէջ։ Պոէրները գրաւեցին Քարնարվոնի ագարակներու բոլոր պտուղները և բանջարեղէնները։ Հէրցոկի Պոէրներուն մէկ մասը Վան-Վիքս Վլէյէն մեկնեցաւ' խանութներուն մէջ մնացած ապրանքները գրաւելէ ետքը։ Անգլիացիները Քարնարվոնի մէջ ու շրջակայքը գտնուած բոլոր ձիերը և չոր խոտերը գրաւեցին։

Քէյփթաուն.— (Թայմզի հեռագիր).— Թէպըլ-Պէյէն մեկնող նաւերուն ուղեւորները ու նաւազները նաւահանգիստին մէջ բժշկական քննութեան պիտի ենթարկուին, բայց քարանթինա պիտի չկրեն։ Այսօր ալ ժանտախտէ մահ մը պատահեցաւ, որով չորսի բարձրացաւ նոյն հիւանդութենէն մեռնողներուն թիւը։ Բնիկներէն երկու հոգի եւս վարակուած են։ Բնիկ գործաւորները չեն ուզեր նաւահանգիստներու մէջ մնալ, ժանտախտէն վախնալով։ Այդ պատճառով նաւերէն ապրանք չեն պարպուիր։

Սիտնէյ.— Սըր Ալֆրէտ Միլնէր հեռագրեց կուսակալին թէ առաջադրած է սպայ մը ղրկել Աւստրալիոյ ու Նոր-Զէլանտայի մէջ Հարաւային Ափրիկէի համար զինուորագրութիւն կատարելու նպատակով։ Սըր Ալֆրէտ Միլնէր հարցուց նաև թէ կուսակալը դիտողութիւն մը ունի՞։ Կուսակալը պատասխանեց թէ Հարաւային Նոր Կալլէսի կառավարութիւնը դիտողութիւններ կ'ընէ, ըսելով որ գաղթավայրը արդէն շատ զինուորներ ղրկած է և չուզեր որ տեւական կերպով բազմաթիւ մարդեր Հարաւային Ափրիկէ երթան։

* * *

ՉԻՆՈՒ ԴԷՊՔԵՐԸ

Տոքդ. Մորիսընի հեռագիրը.— Դեսպաններուն գումարումը.— Պատիժներու խնդիրը.— Տրագրուած մեծ արշաւանքը.— Վճիռներու գործադրութիւնը.— Պոքսըրներ մահուամբ պատժուած։

Թայմզ Բէքինի իր թղթակցէն տոքթ. Մորիսընէն հետեւեալ հեռագիրը ստացած է.

Բէքին, 17 փետր.— Դեսպանները, այսօր կատարուած գումարման մը մէջ, զբաղեցան հատուցման խնդիրներով։ Կ'ըսուի թէ այդ խորհրդակցութիւնը շատ երկար պիտի ըլլայ ու դժուար։ Երկուշաբթի օրը դեսպանները պիտի քննեն Սի-Նկան-Ֆուէն ուղղուած կայս. այն վերջին հրամանագիրը' զոր դեսպաններուն մեծամասնութիւնը գոհացուցիչ կը նկատէ։ Այդ հրամանագիրը կ'ապացուցանէ թէ Չինացիները որչափ նուազ տրամադիր են տեղի տալու իրենց այն խօսքը թէ անկարելի է մահուան դատապարտել բարձրաստիճան իշխաններ և պաշտօնատարներ։ Այսուհանդերձ դեսպաններէն ոմանք չեն ուզեր բռնադատել Չինացիները գործադրելու նոյն հրամանագրով իշխաններուն դէմ արձակուած վճիռները։ Չուանկ իշխանին անձնասպանութիւնը և Թուան իշխանին ու Լան դուքսին ցկեանս բանտարկութիւնը բաւական կը նկատեն, թէեւ Չինու կառավարութեան բարեացակամութենէն կախում ունի այդ վճիռներուն գործադրութիւնը' որոնք Բէքինէն քիչ հեռուն տեղի պիտի ունենան։ Եինկ-Նիէնի և Չաօ-Չու-Չիաոյի բանտարկութեան դատապարտութիւնը, թէեւ տակաւին գործադրուած չէ, ցոյց կուտայ թէ արքունիքը պիտի չուզէ գործադրել դեսպաններուն կողմէ պահանջուած մահապարտութեան վճիռները։ Ընդհանրապէս կը կարծուի թէ աւելի կորով պէտք է ցոյց տալ. այսօր ընդհանուր հրամանագիր մը հրատարակուեցաւ պատուիրող Վալտէրզէ մարէշալին հրամանատարութեանը տակ գտնուած զինուորներուն, պատրաստուիլ արշաւանքի մը որ գարնան պիտի կատարուի Թայ-Եուէն-Ֆու կամ աւելի հեռուն։ Կացութիւնը շատ դժուարացած է և կորով ու համբերութիւն կը պահանջէ. արշաւանքով բան մը չըլլար. ատոր պատճառ պիտի ըլլայ որ Չինու արքունիքը դէպի աւելի արեւմուտք երթայ. Նաև պաշտօնատարներուն մահու պատժին գործադրութիւնն ալ աւելի պիտի դժուարանայ։

Շանկայ.— Կայս. հրամանագիրներ պաշտօնեաներ կը կարգեն հսկելու համար որ Չուանկ անձնասպան ըլլայ, Եու-Հէյն գլխատուի, Քանկ-Ինի զրկուի ողջութեանը իր ունեցած աստիճաններէն, անոր ընտանիքը թոշակէ զրկուի. Նաեւ այդ պատժուածներուն աստիճանները տրուին Հսու Ծուն Եիի և արտաքին գործոց Խորհուրդին այն անդամներուն' որոնք գլխատուեցան Բէքինի մէջ, միանգամայն անոնց ընտանիքներուն ցաւ յայտնուի անիրաւաբար գլխատուած ըլլալնուն համար և դրամական նպաստներ ըլլան։

Թիէն-Ցին.— Երկաթուղիի պաշտօնեայ մը որ հոս հասաւ, կը պատմէ թէ Անգլիացիները Ֆէնկ-Թայի մէջ հրացանի բռնել տուեր են կրօնական մը իբրեւ Պոքսըրներու պետ' որ յունիսին նոյն տեղը բազմաթիւ կիներ ու տղաք սպաննած, տուներ այրած և երկաթուղիի վայրաշարժներ քանդած էր։ Անգլիացիները մահու պատիժէն առաջ, այդ կրօնականը բռնադատեր են իր տաճարը քանդելու։

Շանկայ.— Չանկ-Չի-Թունկի սպաները Հանքէուի մէջ ութ Պոքսըրներ գլխատեցին։

* * *

ԷՏՈՒԱՐՏ Է. ԹԱԳԱՒՈՐԻՆ ԿԵԱՆՔԷՆ

Կալլէսի իշխանին կեանքէն մանրադէպեր.— Առաջին ուղեւորութիւնը.— Անխոնջ պարողը։

Պ. Սթէտ անգլ. հանդէսի մը մէջ կարգ մը շահեկան մանրադէպեր կը հրատարակէ Էտուարտ Է.ի կեանքէն, զոր կ'արժէ ներկայացնել ընթերցողներուն։ Էտուարտ Է. Կալլէսի իշխան եղած ատեն երբ առաջին անգամ Բարիզ գնաց, յափշտակուեցաւ մնաց։

—Քոյրս և զիս ձեր քով վար դրէք, ըսաւ Կալլէսի իշխանը, խօսքը Էօժէնի կայսրուհիին ուղղելով։

—Բայց ձեր ծնողքէն հեռու պիտի մնաք, պատասխանեց կայսրուհին։

—Ո՛հ, անոնք ուրիշ վեց զաւակ ունին, ըսաւ Ալպէրթի դուքսը, որ այն ատեն տասնըհինգ տարու էր։ Հետեւաբար մեր ներկայութիւնը այնքան զգալի չէ։

Բայց հիմա, Կալլէսի իշխանը թագաւոր ըլլալով կը թուի հրաժարած ըլլալ ոչ միայն ընկերութենէն և հանդիսաւորութիւններէ, այլ նոյն իսկ այն հաճոյքներէն, որոնց այնքան տուած էր ինքզինքը, երիտասարդութեան ատեն։ Իր ամէնէն անմեղ զբօսանքներէն մէկն էր դպրոցական խաղեր ընել իր հրաւիրեալներուն։ Սանտրինկհէմի մէջ, մէկէ աւելի անգամներ իր հրաւիրեալներուն գրպանը շաքարեղէններով լեցուցած է։ Իշխանը այն ատեն երեսուն տարեկան էր։ Ասիկա շատ հասկնալի է, որով իր մայրը' Վիքթորիա թագուհին զայն հաստատապէս, կամաւորապէս հեռու կը պահէր ամէն մեծ գործերէ, քանի որ իր միտքը չէր կեդրոնացած ո և է լուրջ աշխատութեան վրայ։ Կալլէսի իշխանը մինչեւ վերջը անխոնջ և լաւ պարող մը եղաւ։ Սանտրինկհէմի մէջ իր ագարակի վարձակալներուն և վարձակալուհիներուն հետ կը պարէր, և տարեկան պարահանդէսին ատեն' մինչեւ լոյս գրեթէ։ Ամերիկա ըրած ուղեւորութեան միջոցին' իր ապագայ հպատակները ապշեցուց։ Նիւ-Ֆաունտլէնտ պարահանդէսի մը մէջ տասնըմէկ անգամ պարեց, ուրիշ պարահանդէսի մը մէջ, եօթը քատրիլ, չորս վալս, չորս կալօբ եւ երեք բոլքայի մասնակցեցաւ։ Բէյպէքի մեծ պարահանդէսին մէջ իր ամէնէն փայլուն յաղթանակը տարաւ. քառասուն պարերէն քսան երկուքին մասնակցեցաւ։ Պարահանդէսին վերջացած ատեն գետին ինկաւ, ընկերուհին ալ վրան գլորեցաւ. Կալլէսի իշխանը ընկերուհիին փէշերուն կառչելով ոտքի ելաւ։ Իշխանը այն ատեն քսան մէկ տարեկան էր։

* * *

ԶԱՆԱԶԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Մաք Քինլիի նախագահին վերընտրութեան տօնի կատարուելիք հանդէսները.— Ցիցի եւ խարազանի պատիժներ Մ. Նահանգաց մէջ.— Օրինագիծ մը.— Ցուցասանի թագաւորը Գերմանիոյ մէջ։

Ցառաջիկայ մարտ 4ին պիտի տօնուի Մաք Քինլիի նախագահին վերընտրութիւնը չորս տարուան համար։ Կը խորհուի անօրինակ փայլ մը տալ այդ տօնական հանդէսներուն։ [illegible] փառաւոր ցոյց մը պիտի կատարուի։ Նախագահը ճամբայ պիտի ելլէ Սպիտակ-Տունէն, որուն առջեւ պիտի կանգնուի սիւնազարդ պատուոյ շէնք մը, գեղակերտ սիւներով ու յաղթական կամարներով։ Նախագահը Կապիտոլ պիտի երթայ, ուր իրեն պիտի սպասեն Ծերակոյտի և Երեսփ. Ժողովի անդամները։ Նախագահական թափօրին պիտի հետեւին Բօրթօ-Ռիքոյի զօրքերը և խորհրդանշաններ' որոնք Մ. Նահանգաց գաղթային նոր յաղթանակները պիտի յիշեցնեն։ Պաշտօնական հանդէսները տասն հինգ օր պիտի տեւեն։

—Մ. Նահանգաց Տէլէվէրի Նահանգին մէջ ցիցի պատիժը ջնջելու որոշում տրուեցաւ։ Մինչեւ հիմա ամէն ոճրագործ ամբողջ ժամ մը ցիցի մը կապելով հանրութեան կը ցուցադրէին։ Սակայն խարազանի պատիժը դարձեալ պիտի գործադրուի այն էրիկներուն համար, որոնք իրենց կիները կը ծեծեն։ Ծերակուտական մը առաջարկեր է խարազանի հինգէն երեսուն հարուած տալ նաև այն կիներուն' որոնք իրենց էրիկը կը ծեծեն։

—Մինչ Տէլէվէրի Նահանգին մէջ խարազանի և ծեծի պատիժը կը ջնջուի, անդին ուրիշ Նահանգի մը' Ինտիանայի մէջ օրինագիծ մը կ'ընդունի, որուն համաձայն, գլխաւոր քաղաքներուն մէջ ցիցեր պիտի անկուին։ Ցանցանքին ծանրութեան համեմատ դատապարտեալը հինգէն մինչեւ հարիւր խարազանի հարուած պիտի ընդունի։ Գինովները, դատարկապորտները, կիներուն խօսք նետողները և իրենց ընտանիքը լքողներն անգամ այս նախնական պատիժին պիտի ենթարկուին։

—Ասկէ առաջ գրեցինք թէ Մէնէզօնիա Նահանգին (Մ. Նահանգներ) մէջ օրինագիծ մը առաջարկուած է, որուն համաձայն, քառասունըհինգ տարեկանէն վեր եղող կիները պէտք չէ ամուսնանան սա պատճառով որ անոնց ծնած զաւակները տխեղծ ու տկար կ'ըլլան։ Հիմա նոյն նահանգին մէջ բազմաթիւ կիներ կը բողոքեն այդ օրինագծին դէմ։ Նիւ-Եէրսէյ Նահանգին Թրէնթըն քաղաքին մանկամարդ աղջիկներն ալ ժուժկալութեան նոր ընկերակցութիւն մը կազմեր են, որուն անդամակցողը կը խոստանայ չամուսնանալ այն էրիկ մարդուն հետ, որ բոլորովին չի հրաժարիր ո և է գինովցնող ըմպելի մը խմելէ։ Այդ ըմպելիներուն մէջ կը գտնուին գինին, գարեջուրը և խնձորօղին։

—Ցունաստանի Նորկիոս թագաւորը անցեալ երկուշաբթի օր Գերմանիոյ Քրոնպէրկ քաղաքը հասեր է։ Բրուսիոյ Հայնրիխ իշխանին և Ցունաստանի գահաժառանգին կնոջ Կոստանդիանոս իշխանուհիին կողմէ դիմաւորուեր է։ Նորկիոս թագաւորը Ֆրիտրիխսհօֆ գացեր է, ուր ժամ մը Ֆրէտէրիք կայսրուհիին քով մնալէ յետոյ' Հօմպուրկ մեկներ է, ուր այցելութիւն տուեր է Գերմանիոյ կայսեր ու կայսրուհիին։ Հօմպուրկէն ճամբայ ելած է ուղղակի Աթէնք դառնալու համար։

Ներքին Լուրեր

ՍԻԼԱՄԼԸՔԻ արարողութիւնը տեղի ունեցաւ երէկ Համիտիէ մզկիթին մէջ։ Վեհ. Սուլթանը կէս օրին նոյն մզկիթը գնաց փառաւոր հանդէսով, ուր կատարեց ուրբաթի աղօթքը և յետոյ կայս. պալատ դարձաւ։ Հիւրանոցին մէջ կը գտնուէին Գերմանիոյ դեսպանատան խորհրդականը ու քարտուղարներէն մէկը, Պուլկարիոյ գործակատարը ու կինը, Մէյսաժըրի Ընկերութեան տնօրէն Պ. տէ Բալիէռ ու ընդհանուր քննիչը, Ռէժիի նախորդ տնօրէն Պ. Ֆարնէթի, ֆրանսական դեսպանատան զինուորական կցորդը և դեսպանատանց կողմէ յանձնարարուած երեսուն հոգի։ Ներկաներէն ոմանք սենեկապետ Էմին պէյի միջոցաւ արժանացան կայս. մեծարանաց։

—Պոլսեցի, Կովկասցի և Տաղստանցի երկու հարիւրի չափ իսլամ ուխտաւորներ, երէկ, Սէլամլըքին ատեն, բարեւի կեցան Համիտիէ մզկիթին բակին մէջ։ Վեհ. Սուլթանը նշմարելով անոնց ներկայութիւնը, կայս. ադյուտաններու տնօրէն Ֆաիք փաշայի միջոցաւ իր կայս. բարեւները հաղորդել տուաւ։

ՄԵԾ-ԵՊԱՐՔՈՍ Խալիլ Րիֆաթ փաշա թէեւ Բ. Դուռը յաճախելու աստիճան ապաքինած է, սակայն բժիշկները յանձնարարած են որ օդերու խոնաւութեան պատճառով քանի մը օր եւս ապարանքէն դուրս չելլէ։ Հետեւաբար Ն. Բարձրութիւնը հազիւ մէկ քանի օրէն պիտի կրնայ պաշտօնատեղին յաճախել։

ԲԵՐԱՅԻ կառավարիչ Համտի պէյ ապաքինած ըլլալով, երէկ կայս. պալատ գնաց և հիւանդութեանը միջոցին իրեն նկատմամբ ցոյց տրուած կայս. հոգածութեան համար երախտագիտութիւն յայտնեց։ Համտի պէյ յետոյ իր պաշտօնատեղին գնաց։

ԵՐԱԽՏԱԳԻՏՈՒԹԵԱՆ ՈՒՂԵՐՁՆԵՐ.— Սպարապետի Դրան ընդհանուր սպայակոյտի ճիւղը որուն, ինչպէս երէկ ծանուցինք, Վեհ. Սուլթանը «Բանակ եւ Նաւատորմ» անուն գերմաներէն խիստ կարեւոր հրատարակութիւն մը շնորհած էր, երախտագիտութեան ուղերձ մը մատոյց յառս կայս. Գահոյից։

—Մզկիթներու իմամները և այլն ալ, իրենց ամսաթոշակներուն վրայ եղած յաւելումին համար, շնորհակալութեան ուղերձ մը մատուցին Վեհ. Սուլթանին։

ԻՏԱԼԻՈՅ դեսպանը, առջի իրիկունը, սեղան մը տուաւ, որուն ներկայ գտնուեցան Ռուսիոյ ու Գերմանիոյ դեսպանները, Ֆրանսայի դեսպանատան գործակատարը, Աւստրիոյ դեսպանատան խորհրդականը, Մ. Նահանգաց դեսպանատան գործակատարը և այլն։

ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՊԱՐՏՔԻ վարչութիւնը նորէն 15,000 ոսկի վճարեց Անատոլուի երկաթուղիներու Ընկերութեան' Գոնեայի գիծին երաշխաւորութեան գումարին համար։

ՅՈՒՆԱՑ Ս. Պատրիարքը' առջի օր, այցելութիւն տուաւ հելլենական ու սերպիական դեսպաններուն։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ու հանրօգուտ շինութեանց Նախարարութիւնը վաւերացուց Կ. Պոլսոյ առեւտրական Սենեակին նոր անդամներու ընտրութիւնը։

ՄԱՆԱՍՏԸՐԷՆ կը հեռագրեն թէ, կ'ըսէ Մոնիթէօռ, Քոսթա անուն մարդը, որ Սթէֆան անուն անձը սպաննած էր, ձերբակալուեր է։

ԵԳԻՊՏՈՍԷՆ ԼՈՒՐԵՐ.— Գահիրէէն կը գրեն փետրուար 1)14 թուականով.— Երկաթուղիի սոսկալի արկած մը այսօր մեծ յուզում պատճառեց Գահիրէի մէջ։ Կ'երեւայ թէ աքցանողին մէկ սխալովը, կամ զի դեռ պատճառը ճշդուած չէ, թիւ 11 կառախումբը, որ 12.15ին Հէլուանէն մեկնած էր, գիծէն ելաւ Սահէլ ու Քիպլիի կայարանին մօտ, ուր ընդհանրապէս չի կենար։ Կառախումբը այդ կայարանին առջեւ երբ հասաւ, աքցանողը ուրիշ ճամբայ մը առաջնորդեց զայն։ Կ'երեւայ թէ կամ այդ անձը սխալած էր, կամ աքցանի գործիքը աւրուած էր և կամ գիծին վրայ արկած մը պատահած էր։ Սա ստոյգ է թէ կառախումբը, փոխանակ յառաջանալու այն ճամբուն վրայ ուր առաջնորդուած էր դէպ ի Գաճիբէ, գիծէն ելաւ և մօտը գտնուած հօթը մէթր խորութեամբ փոսի մը մէջ գլորեցաւ, բաց ի առաջին կարգի վակոնէ մը։ Վայրաշարժը և երեք վակոններ ջախջախուեցան։ Փլատակներէն տակէն չորս դիակներ հանուեցան։ Թէ՛ Եւրոպացի և թէ բնիկ տասնեակ հոգի ծանրապէս վիրաւորուեցան։ Մեռեալներէն են կին մը, փոքր աղջիկ մը և երկու այր, որոնց մէկը կառախումբին կառուղիչը։

—Զըրոյց կայ թէ Աղեքսանդրիոյ անգլիական գաղթականութիւնը մօտերս պիտի գումարուի՝ խորհրդակցելու առաջարկութեան մը վրայ որ է Վիքթորիա Թագուհիին անունով ձրի վարժարան մը հաստատել, անոր յիշատակը յաւերժացնելու համար Եգիպտոսի մէջ։

—Աղեքսանդրիոյ մէջ ձերբակալուեցաւ Ռումանիոյ բանակէն սպայ մը որ դասալիք եղած է իր հետ առնելով պետական չինութեանց վճարելիք քըսան հազար Փր.ի գումար մը։ Այս սպան որ մօտերս Պուքրէշէն ճամբայ ելած էր, և կը կարծէր թէ Եգիպտոսի մէջ իր ներկայութիւնը աննշմարելի պիտի անցնի, յանձնուեցաւ ռումանական հիւպատոսարանին որ ռումանական հպատակներուն գործերն ալ կը նայի։

ՀԱՅՏԱՐ ՓԱՇԱՅԻ ՆԱՒԱՀԱՆԳԻՍՏԸ.

—Սէրվէթ կ'իմանայ թէ առեւտրական և հանրօգուտ չինութեանց նախարարութիւնը խնդրեր է Բ. Դուռնէն դադրեցնել տալ Հայտար Փաշայի նաւահանգիստին չինութեան աշխատութիւնները, վասն զի վաւերացուած ծրագիրներուն և յատակագիծերուն համաձայն չեն կատարուիր։

ՌՈՒՍԻՈՅ հիւպատոսարանին դատաբանը, աղջի օրը, սկսաւ տեսնել հելլենական Աժաքս առագաստանաւին և Ռուսիոյ կամաւոր նաւատորմին Մոսքովա շոգենաւին ընդհարման դատը, բայց որոշում չտրուեցաւ, վասն զի կարգ մը պաշտօնագիրներ տակաւին դատարանին յանձնուած չէին, ինչ որ երեք-չորս շաբթուան կարօտ է։ Ռուսիոյ կամաւոր նաւատորմին փաստաբան տոքթ. Միլլի պահանջեց որ Աժաքսի ուզած հատուցումը նոյն առագաստանաւին արժէքէն աւելի չըլլայ, ուստի առաջարկեց փորձագէտներ կարգել, նաւուն արժէքը սահմանելու համար։ Աժաքսի տէրերուն փաստաբանն է Պ. Պարոցցի։

ՍԷԼԱՆԻԿԷՆ կը գրեն թէ երկաթուղիի կեդրոնական կայարան մը պիտի շինուի, ուր պիտի յանգին Սէլանիկ-Զիւքէփչէի, Սէլանիկ-Մանասթըրի և Սէլանիկ-Տէտէ Աղաճ-Կ. Պոլսոյ երկաթուղիի գիծերը։ Այդ կայարանը որ պիտի կառուցուի նոր նաւահանգիստին մօտ, մեծ կարեւորութիւն պիտի ունենայ առեւտրական հրապարակին և մանաւանդ Սերպիա ու Պուլկարիա զրկուելիք ապրանքներուն համար։

—Սէլանիկի առեւտրական հրապարակը հանդարտ է. այնչափ չատ գործ չըլլար. արտածումներն ալ սահմանափակ են. միայն քիչ մը եգիպտացորեն, աֆիոն, խոզակ, մորթ և այլն արտածուեցան։

—Օդերը թէեւ աղէկ կ'երթային, սակայն յանկարծ փոխուեցան և սկսաւ ձիւն տեղալ՝ սաստիկ փոթորիկով։

ՀԱՆՔԻ ՄԵՆԱՇՆՈՐՀ. — Անտառներու և հանքերու նախարարութիւնը որոշեց 99 տարուան պայմանաժամով մենաշնորհ տալ Պոլսոյ նամակատան պաշտօնեաներէն Շէվգը էֆ.ի՝ շահագործելու համար Էսկիշէհիր նահանգին Կիւմիւշհանէ գաւառին Շապխանէ գիւղին մօտ գտնուած պղինձի հանքերը։ Շէվգը էֆ. պիտի հատուցանէ հարիւրին հինգ տուրք մը, հողի իւրաքանչիւր արտավարին համար տարեկան տասը ղրուշ, մէկ անգամուան յատուկ երկու հարիւր ոսկի Փիրմանի համար, զուտ հասոյթին հարիւր ղրուշէն հինգ փարա՝ Համազգային Անկելանոցին, քսան ոսկի՝ Բ. Դրան Թէսհիլաթի սնտուկին և հարիւր ոսկի ալ զինուորական սպառազինմանց իբրեւ նպաստ. նաեւ այդ հանքերը նախապէս գտնողներուն իրաւունքն ալ պիտի պահպանուի։ Նախարարութեան այդ որոշումը յանձնուեցաւ պետական Խորհուրդին։

ՆՈՐ ԾՐԱԳԻՐ.— Հագգը ստորագրութեամբ պետական Խորհուրդին նախագահին մատուցուած աղերսագիր մը կարգ մը միջոցներ կ'առաջարկէ Տէֆթէրխանէի մէջ կատարուած փերաղի ու ինթիգալի գործողութիւններուն համար, որպէս զի զեղծումներ տեղի չունենան։ Խնդրարկուն կը յարէ նաեւ թէ իր ցոյց տուած միջոցները եթէ գործադրուին, հասոյթի առաւելութիւն մըն ալ ձեռք պիտի բերուի։ Պետական Խորհուրդին նախագահը այդ մասին Տէֆթէրխանէի վերատեսչութեան կարծիքը ուզեց։

ՏԱՐՏԱՆԷԼԷՆ նորանոր մանրամասնութիւններ կը հաղորդեն վերջին ողողումներուն վրայ։ Շատ թաղերու մէջ տուներ փլեր են։ Համիտիէ և Սուլթանիէ թաղերուն միջեւ գտնուած կամուրջը փլեր է։ Բարափը բոլորովին քանդուած է։ Բարափին վրայ խողկաղինի և արմտիքի մթերանոց ունեցող վաճառականները մեծամեծ վնասներու ենթարկուեր են։ Տարտանէլի բոլոր տուները ողողուած ըլլալով, վառելափայտ ու ածուխ բնաւ չէ մնացած։ Ծոռդած գետին մօտ բնակող քիւստան տնուոր աղքատներ հազիւ կրցեր են ազատիլ։ Յունական եկեղեցին որ հին շէնք մըն է, մէկուկէս մէթր բարձրութեամբ ջուրով ողողուած է։ Յունական գերեզմանատան պատերը փլած են։ Բոլոր պարտէզները ողողուած ըլլալով, բանջարեղէնները ու պտուղները փճացած են։

ՍԱԳՐՃԻ ՔԱՐԱՓԸ.— Իզզամ ձեռնհաս պաշտօնատանն ուշադրութիւնը կը հրաւիրէ Սագրճի քարափի Ընկերութեան վրայ որ իր պայմանագրութեան տրամադրութեանց անհամաձայն քանակութեամբ տուրք կը գանձէ վաճառականներէն և չհամակերպողներուն ապրանքները օրերով բացօթեայ կը թողու հովին ու անձրեւին տակ։

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺ.— Անցեալ օրը Գուրբշայ գաւառակին մէջ (Երզնկա) երկրաշարժի խիստ զօրաւոր ցնցումներ զգացուեր են, առանց վտանգաւոր հետեւանք մը ունենալու։

ՍՈՒՏԱՆԻ կառավարութիւնը որոշեց տասանորդ առնել խէժէ, փղոսկրէ և ջայլամի փետուրներէ։

—Եւրոպացի զբօսաշրջիկները, առանց կուսակալին արտօնութեան, պիտի չկրնան պտոյտներ կատարել Քորտոֆանի մէջ և [illegible] կողմը։

ՀԵՌԱԳՐԱԿԱՆ վերատեսչութիւնը յանձնաժողով մը կազմեց գործադրելու համար կայս. այն իրատէն թէ հարկ եղած հանգամանքը չունեցող անձեր իբրեւ հեռագրական պաշտօնեայ չգործածուին։ Յանձնաժողովը այդ մասին քննութեան ձեռնարկելու համար կը սպասէ բոլոր պաշտօնեաներու վիճակագրական մէկ տոմարին պատրաստութեանը։

ՆԱՄԱԿԱԴՐՈՇՄՆԵՐԸ.—Ինչպէս յայտնի է, յառաջիկայ մարտէն այսինքն ելմտական նոր տարիէն սկսեալ՝ նոր նամակադրոշմները պիտի գործածուին։ Թղթատարական վերատեսչութիւնը որոշեց մինչեւ փետրուարի վերջը գործածել «թաքսէ» նամակադրոշմները՝ այսինքն անոնք որ կը փակցուին բեռական արժէքէն պակաս դրոշմաթուղթ ունեցող նամակներուն վրայ։ Այդ նամակադրոշմները որոնք չորս հարիւր թերթի չափ են, Կ. Պոլսոյ, Սէլանիկի ու Իզմիրի նամակատուները ղրկուեցան։

ԿԱՅՍ. ԹԱՆԳԱՐԱՆԸ, Մարսիլիոյ մէջ հրատարակուելիք տարեցոյցի մը անօրէնին խնդրանօք, պիտի ղրկէ օսմ. երկիրներու մէջ գտնուող արձանագործներու և փորագրիչներուն կենսագրութիւնը եւայլն։

ԲԺՇԿԱԿԱՆ վարժարանի այն քառասուներկու շրջանաւարտները որոնք տարիէ մը ի վեր կը յաճախէին Ռիզա էֆ.ի տեսչութեան տակ գտնուած Կիւլխանէի ախտաբանական հիւանդանոցը, վերջերս առացան իրենց վկայականները՝ հարիւրապետի աստիճանով։ Անոնք կայս. զօրաբանակները պիտի ղրկուին՝ վճռակով։ Այդ շրջանաւարտներուն 37 իսլամ են, 3ը՝ յոյն, 1ը՝ հայ (Գէորգ Կարապետեան՝ Ա. զօրաբանակ) և 1ը՝ հրեայ։

ԷՐԶՐՈՒՄԻ կուսակալութիւնը արտօնութիւն ուզեց Սպեր և Բաբերդ գաւառակներուն միջեւ թղթատարական շաբաթական երթեւեկութիւն մը հաստատել։

ՁԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ բարձրագոյն վարժարանի այս տարուան շրջանաւարտներէն բոպայակոյտի տասը հարիւրապետներ Հիճազի երկաթուղիին ճարտարագէտներուն հետ պիտի աշխատին։

ՀԱՐՈՒՍՏԻ ԱՄՈՒՍՆՈՒԹԻՒՆ.—Սէլանիկի վաճառականներէն Պ. Շաուլ Ալաթինի իր աղջիկը կ'ամուսնացնէ Բարիզի հրեայ սեղանաւորներէն Պ. Բաքքէլի հետ։ Պ. Ալաթինի իբրեւ օժիտ երկու հարիւր հազար Փր. կու տայ իր աղջկան։

«ՍԸՆԼԱՅԹ» ՕՃԱՌՆԵՐԸ.— Սէրվէթ կըսէ թէ ձեռնհաս պաշտօնատանն առաջարկագիր մը մատուցուեր է անգլիական «Սընլայթ» օճառներու վնասակար հետեւանքներուն վրայ։

ԽԱՇՈՒԽ.—Նիւ-Եորքէն կը հեռագրեն թէ խաշուխի սէնտիքա մը կազմուեր է որ քանի մը օրէ ի վեր մեծաքանակ խաշուխ կը գնէ հրապարակէն։

—Եւրոպական հրապարակներուն վրայ խաշուխի գինը մէկ Փր. բարձրացած է։

ԿԱՄՈՒՐՋԻ ԱՐԿԱԾ.— Երէկ առտու սիկերջիր մանող չոգենաւ մը Ունգաբանի կամուրջին զարնուելով, բաւական վնասեց, այնպէս որ երթեւեկութիւնը պահ մը դադրեցաւ, մինչեւ որ նորոգութիւն կատարուեցաւ։

ԳՈՒՐՈՒՉԷՇՄԷԻ բարձրերէն անցեալ օր, հազար քիլօյի չափ քար մը վար գլորեցաւ մինչեւ ծովեզերեայ տուներու ետեւի պարտէզները, առանց վնասակար հետեւանք մը ունենալու։

ԿԱՌՔԻ ԱՐԿԱԾ.— Երէկ Էմին Էօնիի առջեւ կառք մը կոխոտեց տղեկ մը որ գլխէն ծանրապէս վիրաւորուեցաւ։ Տղուն ոտքը սահելով գետինը ինկած ատեն կառքը վրայէն անցած էր։

ՈՐԴԵՍՊԱՆ ՄԱՅՐԸ.—Պէրկամայի մէջ (Այտըն) Խատիճէ անուն կին մը ճանճրացած իր աղջկան անպարկեշտ ընթացքէն, անցեալները կռիւ մը կ'ունենայ անոր հետ և բարկութեան վայրկեանի մը մէջ հրացանով կը զարնէ զայն. աղջիկը ձախ ստինքէն կը վիրաւորուի և երկու օր ետքը կը մեռնի։

ԹԱՏՐՈՆ ԵՒ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

Այս իրիկուն, Բէթի Շանի ձմեռնային թատրոնին մէջ տեղի պիտի ունենայ շատ փայլուն պարահանդէս մը՝ ի նպաստ Ղալաթիոյ յունական վարժարաններուն՝ ծանօթ ընտանիքներու պատկանող յոյն կիներու խնամակալութեան մը հովանաւորութեամբ։ Այդ վարժարաններուն մէջ մօտաւորապէս 1000 աղքատ աշակերտներ ձրիաբար կրթութիւն կը ստանան։ Այս պայմաններու մէջ, յիշեալ պարահանդէսին մասնակցիլը զուտ բարեսիրական գործ մը պիտի ըլլայ ամէն մարդու համար։

ԲԷՐԱՅԻ ՍԻՐՔԸ

Սիրքին տնօրէնութիւնը կը ծանուցանէ մեզ թէ, քանի մը ներկայացման համար յաջողած է վարձել նշանաւոր ձիամարզիկ Աննա տը Ժուժի կոմսուհին որ վերջին ծայր հետաքրքրական փորձեր ընել պիտի տայ իր անկլօ արաբ ձիւքուն։ Սկզբնաւորութեան թուականը մօտ օրէն պիտի ծանուցանենք։ Սիրքին մէջ ամէն իրիկուն նոր ծրագիր։

SIROP & VIN DUSART

Սիրօ տը լաքթօֆօսֆաթ ու տը Տիւզար տուած ենք այնպիսի տղաներու, որոնց դրգռուած արիւնը կանաչ փորհարութիւն յառաջ բերած է, և տեսած ենք որ հիւանդը աղէկցած է և տղաքը սկսած են առողջանալ։

ՏՈՔԹ. ԲՈՒՇԸ ՆԱԲՈՒԻԷ
Բժիշկ Բարիզի հիւանդանոցներուն

0 ՏԸ ՔՕԼՕՆԷԸ 20ՐԴ ԴԱՐՈՒ
ՍԹԵԼԼԱ

Ճշմարտապէս չահեկան է ներբողը ընել այն օ տը քօլօնէին, որ այսօր կը պատրաստուի ամէնէն մեծ թօրանոցներու մէջ ու թաղին ամէնէն աննշան սափրիչին կողմէ, և այլեւայլ անուններով կը ծախուի։ Ձեր քմահաճոյքին, գնահատումին, դրամական կարողութեան համեմատ՝ կրնաք չէշը 16 ֆրանքնոցէն սկսեալ մինչեւ չէշը 5 ղրուշնոցի տեսակը գործածել։ Բայց վերջերս, ձեր ամօրեայ արդուզարդին համար գործածած այս ջուրը խիստ անհրաժեշտ բան մը դարձած է մեծամասնութեան համար, որ գիտէ խնամք տալ իր անձին։ Այդ, այն մարդը որ առողջութեան, գեղեցկութեան ու մաքրութեան հոգ կը տանի, պէտք է լուրջ ուշադրութիւն մը դարձնէ այն տարերային, որ իր ամօրեայ արդուզարդին կը ծառայէ, մինչեւ իսկ հոգածու գտնուելու է այն ջուրին համար, որով դէմքը ու ձեռքերը կը լուայ։ Անվիճելի կերպով հաստատուած է թէ հօրի և ուրիշ ջուրեր ժամանակէն առաջ մորթին կը մաշեն. հետեւաբար պէտք է մեծ հոգ տանիլ արդուզարդի համար գործածուած այն ալքոլային արտադրութեանց նկատմամբ, որոնք եթէ խնամով պատրաստուած չըլլան, մորթը կը մաշեցնեն, ատեն մը գործածել յետոյ զայն։ 0 տը Գոլօնեն այդ դասակարգին մէջ կը գտնուի. Անոր 98$^0/_0$ը զուտ և պարզ ամէնազնիւ տեսակէ ալքոլներով պատրաստուած է, որ մորթին կը միացնէ անդարմանելի կերպով. Այսօր Ի. դարու սեմին վրայ, ուր ամէն ինչ նոր ձեւ մը պէտք է զգենու ի շահ մարդկութեան, գիտութիւնը յաջողած է ալքոլի գործածութիւնը անվնաս դարձնել արդուզարդի համար գործածուած ջուրերուն մէջ։ Մեր 0 տը Գոլօնեն այս հրաշալի և նոր եղանակով թորուած, մեծ ծառայութիւն մը պիտի մատուցանէ ամէն անոնց, որոնք զայն գործածեն։ Այդ 0 տը Գոլօնեն ոչ միայն անվնաս է, այլ և այնքան անվիճելի փափկութիւն մը կուտայ մորթին և զայն երկար ատեն հոտաւէտ կը պահէ որ ամէն մարդ պիտի ստիպուի միւս արդուզարդի ջուրերը և անուշահոտութիւնները թողուլ և այս 0 տը Գոլօնեն միայն գործածել որ հրաշալիք մըն է իր տեսակին մէջ։

Կը ծախուի, Բոնա, Պօն Մարշէի, Բիկմայիտի և Պոլիս Սուլթան Համամ, Աճէմ Փարուքի վաճառատանց մէջ։

705

Ազգային Լուրեր

Թիֆլիսէն կը գրեն մեզ.— Ողբացեալ Մամուրեանի մասին, գրական հանդէս մը, Տարազ, հետեւեալը գրած է իր յունուար 28ի (թիւ 4) թիւին մէջ.— Նորերս Զմիւռնիայում վախճանուեց մեր գրականութեան և մամուլի ամենահին աշխատաւորներից մէկը՝ Մատթէոս Մամուրեան։ Նա այն հազուագիւտ անձնաւորութիւններից մէկն էր մեր գրական կեանքում, որոնք գրականութիւնը ընտրեցին իրանց կեանքի միակ նպատակը, հաւատարիմ մնացին նրան մինչեւ իրանց կեանքի վերջը։ Բայց դրա մէջ չէ կայանում միայն Մատթէոս Մամուրեանի արժանիքը. Նա անգնահատելի ծառայութիւն է մատուցել մեզ՝ Հայերիս իբրեւ աշխարհաբար լեզուի մշակողներից, կոկողներից և նրան քաղաքացիական իրաւունք տուողներից մէկը այն ժամանակ, երբ ոչ թէ միայն մեզ մօտ՝ Ռուսիայում, այլ մանաւանդ Տաճկաստանում, գրաբարը դեռ ունէր իր բազմաթիւ համակրողները, և հոգեվարքային կռիւ էր վարում նոր կազմակերպուող աշխարհաբարի հետ։ Մատթէոս Մամուրեանի հզօր տաղանդն էր, որ մի քանի ուրիշ իր ժամանակակից լուսաւոր գլուխների հետ, կարողացաւ կոտրել գրաբարի ոյժը և աշխարհաբարի գոյութիւնը դնել հաստատուն հիմքերի վրայ. դա անգնահատելի ծառայութիւն է։

Դա չէ միայն, նա հազուագիւտ էր և նրանով, որ կարողացաւ իր գրական աշխատութիւնները (մեր կեանքի այն շրջանում, երբ մեր ժողովրդի մէջ սէր դէպ ի գրականութիւնը շատ աղքատային դրութեան մէջ էր) սիրելի դարձնել բոլոր ընթերցող դասակարգին և գրական ճաշակ զարգացնել մեր մէջ։ Նրա թարգմանութիւններով,— որոնք բազմաթիւ են և որոնց գլուխ գործոցն է կլասսիքական «Վէրթէր» գողտրիկ թարգմանութիւնը,—և ինքնուրոյն երկերով սնուել են ոչ թէ միայն արեւմտեան այլ և կովկասեան հայութեան մի քանի սերունդները։

Նա գնահատելի և յարգելի անձնաւորութիւն էր նաեւ, որպէս անդրդուելի և անշեղ համոզմունքների տէր մարդ, որին ապացոյց է նրա ամբողջ կեանքը և գրական — հասարակական գործունէութիւնը։

Այս համառօտ խօսքերով չէ կարելի, ի հարկէ, Մամուրեանի գրական դէմքը ամբողջովին բնորոշել. նա կարօղ է մի մեծ յօդուածի նիւթ դառնալ, որ կ'ունենայ չատ մեծ հետաքրքրութիւն։ Վերջացնելով մեր խօսքը, աւելորդ չենք համարում մի քանի կենսագրական տեղեկութիւններ էլ հաղորդել Մ. Մամուրեանի մասին։

Նա ծնուել 1830 թուականին Զմիւռնիայում։ Սկզբնական կրթութիւն ստացաւ իր հայրենի քաղաքի Մեսրոպեան վարժարանում և ապա Փարիզի Մուրատեան վարժարանում, որտեղ 1851 թ. ընթացաւարտ է լինում, Լամարտինի ներկայութեամբ տալով իր քննութիւնը, որը հիացմամբ պսակւում է Մամուրեանի գլուխը։ Այնուհետեւ նա ուսուցիչ և տեսուչ է եղել զանազան տեղերում և զանազան ուսումնարաններում, միշտ զբաղուելով գրականութեամբ և հրապարակախօսութեամբ։ Վերջապէս սրանից 31 տարի առաջ նա Զմիւռնիայում հիմնեց «Արեւելեան Մամուլ» ամսագիրը, որի խմբագիրը և սեփականատէրը մնաց նա մինչեւ վերջը. իր ամսագրի մէջ նա գրում էր յօդուածներ Եանիւնէ ստորագրութեամբ, որոնք փայլում են իրանց սրամտութեամբ և աշխոյժ ոճով։ Նրա մահւամբ «Արեւելեան Մամուլը» անցնում է նրա որդու՝ Հրանտի ձեռքը։ Մամուրեանի յիսնամեայ յոբելեանը կատարեցին անցեալ 1899 թ.ի հոկտեմբերի 17ին ընտանեկան մի համեստ տօնով։

—Հակառակ յառնուած յոյսերուն, Ուսումնական Խորհուրդը երեկուան բացառիկ նիստին մէջ ալ չէ կրցեր համաձայնիլ կիրակնօրեայ դասախօսութեանց ծանօթ խնդրին վրայ։ Ս. Պատրիարքը խնդիրը պիտի ներկայացնէ Քաղ. Ժողովոյ յառաջիկայ նիստին, ուրկէ ետքը միայն յայտնի պիտի ըլլայ թէ ի՛նչ ընթացք պիտի բռնէ Ուսումն. Խորհուրդը։

—Գահիրէէն կը գրեն թէ Պօղոս փաշա Նուպարի հնարած ինքնաշարժ արօրին փորձը կատարուեր է։ Այդ մասին մեծ ուշադրութիւն գրաւած էր 1900ի Բարիզի Արուեստահանդէսին մէջ։

—Մարզուանէն հարիւրաւոր ստորագրութիւններով հանրագրութիւն մը ղրկուած է Պատրիարքարան՝ տեղւոյն Ակբերսիմոս քահանային դէմ։ Ինչպէս յայտնի է, այդ քահանան ատեն առաջ եղեռնական արարք մը գործել ուզած էր որբի մը վրայ, և հակառակ այդ արարքին ապացուցուելուն, մի՛ միայն երկու ամսուան փիլոնազրկութեան դատապարտուած էր Ամասիոյ Կրօնական Ժողովին կողմէ։ Հանրագրութիւնը արդար պատիժ մը կը պահանջէ յիշեալ չքահանային համար։

—Ասլանեան Տ. Ներսէս Սրբազան, Ռոտոսթոյի առաջնորդ ընտրուեր է տեղւոյն Գաւառական Ընդհ. Ժողովին կողմէ։

—Ռոտոսթոյէն ուսուցիչ մը առաջարկած էր Նպաստից Յանձնաժողովին որ իր մէկ աշխատասիրութիւնը իր ծախքով տպագրելէ ետքը հասոյթը յատկացնէ գաւառական որբանոցներուն։ Նպաստից Յանձնաժողովը այդ մասին որոշում մը տալէ առաջ, հարկ դատեր է նախապէս տեսնել յիշեալ երկասիրութիւնը։

—Տօքթ. Նազարէթ էֆ. Տաղաւարեան և Տիկին Տաղաւարեան, այս առաւօտ պայմանադրական կառախումբով մայրաքաղաքս ժամանեցին։

Աղքատախնամս պատիւ ունի ներկայիս ծանուցանել թէ՝ հիւանդապահներու պատրաստութեան համար դարմանատանս մէջ հաստատուած դասընթացքի առաջին շրջանը աւարտած ըլլալով, նոր շրջանին հետեւիլ փափաքող օրիորդք պարտին՝ թուականէս մինչեւ տասնեւհինգ օր՝ դիմել Աղքատախնամիս գրասենեակը, ուր իրենց անունը կրնան արձանագրել տալ ամէն օր, առաւօտէն մինչեւ կէս օր, բաց ի կիրակէ։

Ի դիմաց Աղքատախնամի
Վ. Ատենադպիր — Ատենապետ
ՏՈՔԹ. Տ. ՔԱՐԱՄԱՃԻ — ՏՈՔԹ. Տ. ԱՃԸՄԵԱՆ
Բերա, 9 փետրուար 1901.

ՄԱՍԻՍ
ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ
ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՄԱՍԻՍ Գրական և Քաղաքական Շաբաթաթերթի Բ. տարեշրջանի 6րդ թիւը հրատարակ ելաւ այս առտու հետեւեալ չահեկան բովանդակութեամբ.

Ծանօթ դէմքեր. Հրանտ Ասատուր. Գ. ԶՕՀՐԱՊ:—Ցանգապատում. Անմխիթա՜ր... ԱԼՓԱՍԼԱՆ:— Բարեկենդան եւ աբեղաբող. ՎԱՀԱՆ ՎԻՒ. ՊԱՐՈՆԶԱԿՅԻ:— Զ'արժեր (Նուագ Բ.) Մ. ԱՃԸՄԵԱՆ:— Անձնական Յիշատակներ՝ Տիկին Սրբուհի Տիւսաբի և «Դպրոցասէր Տիկնանց» վրայ. ՕՐ. Ն. Ս:— Աւելին կը յուսամ. Մ. ՆԱԹԱՆԵԱՆ:— Պատրամ (Ոտանաւոր). ՖՐԱՆՍՈՒԱ ՔՈՓԷ:— Սուֆի կաքկըներ. Ս. Զ. Ս:— Զանազանք:— Ծուցատեսը։

ՄԱՍԻՍի տարեկան բաժանորդագինը իջեցուած է, այս նոր շրջանին սկսեալ, Կ. Պոլսոյ համար ՔԱՌՍՈՒՆ ղրշ. և գաւառներուն համար ՅԻՍՈՒՆ ղրշ.։ Արտասահմանի 12 Փրանք կամ 5 ռուբլի։ Խմբագրութեան կեդրոնն է Ղալաթիա, Նորատունկեան Խան, թիւ 13։

ԼՈՅՍ շաբաթաթերթի Զ. տարեշրջանի 32երորդ թիւը հրատարակուեցաւ այսօր հետաքրքրաշարժ ճոխ պարունակութեամբ.—Տարեկան 50, վեցամս. 25 և հատը 1 ղրուշ։

Դիմել առ. Մարտիրոս Տէօքմէճեան, տնօրէն Լոյսի, Նորատունկեան խան, Ղալաթիա։

Հեռագիր Այսօրուան

(Աժանս օր Քոնսթանթինոբլը)

ԱՒՍՏՐԻԱ

ՎԻԷՆՆԱ, 22 փետրուար.— Երեսփ. Ժողովին այսօրուան նիստը հանդարտ էր։ Վաղը նոր նիստ մը պիտի գումարուի։

ԹՐԱՆՍՎԱԼ

ԼՈՆՏՈՆ.—Անգլիոյ Երեսփ. Ժողովին մէջ Պ. Ռէտմընտ հարցուց թէ Գերմանիոյ կայսրը ինքնինքը իբրեւ իրաւարար առաջարկա՞ծ է՝ Հարաւային Ափրիկէի պատերազմին համար։ Արտաքին գործոց խորհրդականը ժխտողական պատասխան տուաւ։ Պ. Ռէտմընտ հարցուց նաեւ կառավարութեան թէ կարելի՞ է խնդրել Վիլհէլմ կայսեր իրաւարարութիւնը։ Պ. Ռէտմընտ ի կարգ հրաւիրուեցաւ։ Ելմտական նախարար Սըր Մ. Հիքս Պիչ յայտարարեց թէ պատերազմի ծախքը մինչեւ հիմա եղած է 81ուկէս միլիոն անգլիական ոսկի։

ՆԱՒԱՑԻՆ ԱՐԿԱԾ

ՍԱՆ ՖՐԱՆՉԻՍԳՕ.—Սիթի օվ Ռիօ տը Ժանէյրօ չոգենաւը Սան Ֆրանչիսգօյի նաւահանգիստին մօտ աւազի վրայ խփելով անմիջապէս ընկղմեցաւ։ Չոգենաւին մէջ 319 հոգի կային։ Կը կարծուի թէ անոնց հարիւրի չափը խեղդուած ըլլան։

ՉԻՆՈՒ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՊԷՔԻՆ.—Կայս. հրամանագիր մը համաձայն, Թունկ-Ֆու-Սիանկ պաշտօնանկ եղաւ, Թուան իշխանը ու Լան դուքսը պիտի աքսորուին, Զուանկ ու Զաօ-Զու-Զիաօ պիտի բանադատուին անձնասպան ըլլալու և ուրիշ երեք պաշտօնեաներ ալ պէտք գլխատուին։

ՊԷՐԼԻՆ.— Վոլֆ գործակալութեան ստացած մէկ հեռագիրը կը ծանուցանէ թէ Վալտերսէ մարէշալը յառաջեր է ծրագրուած արշաւանքը։

ԷՏՈՒԱՐՏ ԹԱԳԱՒՈՐԸ

ՊԷՐԼԻՆ.—Նոյէ Տոյչէ Ալկեմայնէ Ցայթունկ կ'ըսէ թէ Անգլիոյ թագաւորին Գերմանիա կատարելիք ուղեւորութիւնը ընտանեկան հանգամանք մը միայն ունի, վասն զի իր հիւանդ քրոջ՝ Ֆրէտէրիք մայր կայսրուհիին այցելութիւն պիտի տայ։

(Աժանս Նասիոնալ)

ՖՐԱՆՍԱ

ՓԱՐԻԶ, 22 փետրուար.— Երեսփ. Ժողովը քուէարկեց 1901ի ելմտացոյցին ամբողջութիւնը։

—Ծերակոյտը ընդունեց զինուորական նաւահանգիստներու կազմածներուն օրինագիծը. նաեւ քուէարկեց Ալժերիոյ նաւային պաշտպանութեան յատկման օրինագիծը։

ՍՊԱՆԻԱ

ՄԱՏՐԻՏ.— Անդորրութիւնը ամէն կողմ գրեթէ վերահաստատուած ըլլալով, պաշարման վիճակը քիչ ատենէն պիտի վերցուի։ Խնամակալ-թագուհին պահանջեց նախարարապետ Ազքարակա զօրավարէն որ պաշտօնի վրայ մնայ, մինչեւ պաշարման վիճակին վերցուիլը։ Միշտ կ'ըսուի թէ Պ. Սիլվելայի պիտի յանձնուի նախարարապետութիւնը։

ՔՈՒԲԱ

ՈՒԱՇԻՆԿԹԸՆ.—Քուպայի հիմնական նոր Օրէնքը այսօր ստորագրուեցաւ։

ՍԵՐՊԻԱ

ՊԷԼԿՐԱՏ.— Սերպիոյ լրագիրները կը հաւանին նոր նախարարութեան կազմութեանը, մանաւանդ Պ. Միլանոնովիչի անուանմանը՝ իբրեւ նախարար առեւտրական գործոց։

ԹՐԱՆՍՎԱԼ

ԼՈՆՏՈՆ.—Լորտ Քիչնէր կը հեռագրէ թէ Լորտ Մէթհուէն Հարթպիսթֆօնթայնի մէջ յաղթեր է հազար չորս հարիւր Պօէրներու։ Անգլիացիներէն 21 հոգի սպաննուեր և 24 հոգի վիրաւորուեր են։ Պօէրներուն կորուստն է 18 հոգի։

Պ. ՄԱՔՍ ՌԷԺԻՍ

ՓԱՐԻԶ.—Հակահրէական Պ. Մաքս Ռէժիս յայտարարեց թէ պիտի հրաժարի Ալժէի քաղաքապետութենէն։

ՊԱԶԱՐ ՍԹԱՄՊՈՒԼ
ԱՊՏԻՒՐԱՀՄԱՆ ԹԷՎՖԻՔ ԷՖԷՆՏԻԻ
Պոլիս, Պահճէ Գաբու, թիւ 51

Այս ծանօթ վաճառատան մէջ կարելի է գտնել եւրոպական լաւագոյն ապրանքներ, չապիկներ, գիշերնոցներ, տէգօլթէ չապիկներ, թաշկինակներ, գուլպաներ, փանէլաներ, յանուշահոտութիւններ, [illegible], պայուսակներ և այլն, և այլն։ Բոլոր ասոնք աներեւակայելի ըլլալու աստիճան աժան գիներով։ Դիմեցէք ու գոհ պիտի մնաք։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԵՂԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեաք Դ.	Օ. Ո.	26	21
Ամէնէն բարձր գին	»	26	25
Ամէնէն վար գին	»	26	17 1/2
Րումէլի Երկթ. գոզ.	Ֆր.	113	75
Ամէնէն բարձր գին	»	115	25
Ամէնէն վար գին	»	113	37 1/2

ԲԱՑՈՒՄ 10 Փետր.

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեաք Դ.	Փ. Կ.	26	21
Րումէլի Երկաթուղի	Ֆր.	113	75
Օսմանիէ		—	—
Ռէժի		14	—
Օսմ. Պանքա		—	—
Քրէտի Ժէնէրալ Օթթ.		1	06
Սօս. Օթ. Տանժ է Վալէօռ		0	13
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	02
Դրամական բաժնեթ.		6	25
» ծուխաւոր		191	—
« պարտատ.		160	—
Փարափ Կ. Պոլսոյ		450	—
Թրամուէյ		75	—

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	109	27 1/2
» » » չէք	»	110	20
Բարիզ » »	Ֆր.	23	97 1/2
» » » չէք	»	23	82
Պէրլին անմիջապէս չէք	Մարք	26	51
Վիէննա չէք	Ֆիոր.	21	76

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 Ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	32
Անգլիական ոսկի	»	110	08
Թօլ Իմփէրիալ	»	91	—
Քրիմիը	»	51	08
Մէճիտիէ արծաթ	»	108	06
Մէթալիք	»	98	-
Րուպլի Թղթադրամ	Օ. Ո.	8	60

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԵՂԱՐԱՆ

ՓԱՐԻԶ, 22 Փետրուար

Ֆրանս. Ռանթ 3 $^0/_0$		102	37
» » 3 1/2 $^0/_0$		102	87
Օսմ. Քոնս. Սէրի Դ.) բաց.	Ղրշ.	24	60
) գոց.	»	24	72
» » » Բ.			
« « « Գ.	»	27	12
Օսմ. Պանք. Օսմ.	Ֆր.	550	—
Օսմանիէ	»	475	—
Րումէլի Երկաթուղի	»	115	50
Օսմ. մաքսատուն	»	500	—
Օսմ. Ռէժի	»	323	—
Փրիօրիթէ Թիւրք 4 $^0/_0$		500	—
Թուրք Լօթէ		160	—
Իտալական Ռանթ	»	95	60
Սպանիական արտաքին	»	72	17
Թրանսվալ	»	76	—
Ելք Լոնտոնի վրայ	»	25	235
[illegible]	»	3	—

ԼՈՆՏՈՆ, 22 Փետրուար

Անգլիական Քոնսոլիտէ	97	63
Օսմանեան Ռանթ սէրի Բ.	49	25
Օսմանեան Ռանթ սէրի Գ. բաց.	24	12
Օսմանեան Ռանթ սէրի Դ. գոց.	24	06
Օսմանեան Պանքա	12	—
Ռուսական 1890	—	—
Հելլէնական 5 $^0/_0$	82	—
» Մօնօբօլ	43	—
Պուլկարական 1888	82	50
Էժիբսիէն Իւնիֆիէ	105	75
[illegible]	104	—
Թրանսվալ	3	06
Այտըն Երկաթուղի	11	37
Փոխառութիւն	25	410

ՎԻԷՆՆԱ, 22 Փետրուար

Փոխան. Լոնտոնի վրայ	»	240	70
Րումէլի Երկաթուղի	»	109	—
Օսմ. Ռէժի	»	289	—

ՊԷՐԼԻՆ, 22 Փետրուար

Թուրքը	»	216	25
Րումէլի Երկաթուղի	»	112	70
Անատ. Երկթ. պարտատոմսեր	»	—	—
Փոխ. Լոնտոնի 3 ամիս	»	20	282

Տր. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ
396, Մեծ փողոց Բերա, 396
Տեսնել 4րդ երեսը
Պոլսոյ կողմը մասնաճիւղ չունինք

ՃԷՅԼԱՆ
ՊԱՏՐԱՍՏ ՀԱԳՈՒՍՏԻ ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
Վայելուչ, աժան, դիմացկուն
Սուլթան Համամի նոր բացուած հրապարակը Փինօ խանին դուրսը, թիւ 2

Պատրաստ հագուստի այս մեծ Վաճառատան տէրն ու հիմնադիրը, Ռուբէն էֆ. Մաղաքեան, որ երկար տարիներէ ի վեր կը վարէր Թոփալեան Խանի մէջ ընկերակցութեամբ հիմնած վաճառատունը, հիմա հոս փոխադրուած է ու նոր կորովով գործի ձեռնարկած։ Իր ՃԷՅԼԱՆ անուն վաճառատան մէջ միշտ պատրաստ կը գտնուին նուրբ, դիմացկուն, ընտիր և ամէն եղանակի նորաձեւութեան ու ճաշակի յարմար հագուստներ, ամէն հասակի անձանց, կանանց և տղոց համար։

ՃԷՅԼԱՆԻ հիմնադիրը փափաքելով որ յաճախորդներն ալ օգուտ քաղեն իր երկար տարիներու փորձառութիւնէն, այն աստիճան աժան և դիւրամատչելի գիներ նշանակած է հագուստներուն որ, տեղական ու եւրոպական վաճառատուններէն և ոչ մէկը կրնայ մրցիլ իրեն հետ։ Այս ճշմարտութիւնը մէկ այցելութեամբ պիտի հաստատեն Պատ. յաճախորդները։ Յանձնարարութեամբ կը պատրաստուին նաեւ, չափի վրայ խիստ վայելուչ հագուստներ

Սակարկութիւն չկայ
Կիրակի օրերն եւս բաց է

ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ԱԶԴ.— Հանրային պարտքի Վարչական Խորհուրդը կը ծանուցանէ հասարակութեան թէ 1901 մարտ 1)14էն սկսեալ հարիւրին կէս ($^1/_2$ $^0/_0$) տոկոս պիտի վճարուի Օսմ. փոփոխեալ Հանր. Պարտքի արժեթուղթերու թիւ 35 կտրոններուն։ Այս տոկոսին վճարումը պիտի ըլլայ մինչեւ 1901 օգոստոս 1)14, նոյն կտրոններուն վրայ յիշուած քաղաքներուն մէջ։ Այդ պայմանաժամէն ետքը միայն Կ. Պոլսոյ մէջ պիտի վճարուի. 1—8

Կ. Պոլիս, 9)22 փետր. 1901

ՄՈՒՉՈՒԱԼ ԼԱՅՖ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. ՆԻՒ-ԵՈՐՔԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1843ին

Պահեստի գումար ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՐ 563 ՄԻԼԻՈՆ 961 ՀԱԶԱՐ Ֆրանք

Ապահովագրական ամէն կարելի դրութիւնները կը գործադրէ. խառն ապահովագրութիւն, ամբողջ կեանք, զաւակաց դրամագլուխ, ցմահ եկամուտ, եւայլն

Մուչուալ Լայֆի սակագինը և ապահովագրութեան զանազան դրութիւնները չուսումնասիրած մի ապահովագրուիք։ — Առաւելագոյն պայմաններ, վճարմանց դիւրութիւնք։ Տեղեկութեանց համար դիմել առ Պ. ԱՄԷՏԷ ԳԱՌՕ, ընդհանուր գործակալ, Խնաէէթ խան, Վօյվօտա փողոց, Ղալաթիա, Կ. Պոլիս։ 579

ՏՔԹ. ՉԻԼԻՆԿԻՐԵԱՆ

ՄԱՆԿԱԲԱՐՁ, ԿՆԱԽՏԱԲՈՅԺ ԵՒ ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՋՂԱՅԻՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

Կը դարմանէ ամէն տեսակ ներքին հիւանդութիւն, և ի մասնաւորի ջիղերու, նաեւ գանգուղ բոլոր ջղագրգռութիւնները։ Ելեկտրականութեամբ կը դարմանէ ջղային և գործարանաւորական հիւանդութիւնները կատարելագործեալ մեթոտներով։ Կը կատարէ ախտաճանաչութիւն Ռէօնթկէնեան Ք. ճառագայթներով, որ դրապէս կը ցուցնէ (Radioscopie) ինչ որ աչքով անտեսանելի և սովորական քննութեամբ անճանաչելի է։ Ոսկրներու և ներքին գործարանաց հիւանդութիւններ, մարմնոյ մէջ գտնուած դրամ, ասեղ, կապար, կամ ներսը գոյացած քար, ուռեկն, ստամոքսի, աղիքներու, երիկամանց, սրտի և թոքերու հիւանդութիւնները, և թոքախտը իր բոլոր աստիճաններուն մէջ, մինչեւ իսկ վարակուելէ առաջ թոքերուն տրամադրութիւնը։ Ի պահանջել հարկին, սոյն հիւանդութեանց լուսանկարը հանելով (Radiographie) երբ հաստատուն փաստ հիւանդին կը յանձնուի։ Հիւանդ կ'ընդունի կէս օրէ վերջ Բերա Մէջիտիէ-Գայըրամ փողոց, 29 թիւ իր տունը։

Եւ. նոյն ժամերուն ձրի։ Պոլսոյ կողմի յաճախորդաց համար Բշ. և Ուր. կէս օրէ առաջ կը գտնուի Գում Գաբու Սուլթենապի փողոց, թիւ 9 տունը։

609 23—30

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ

ԱՂԵՔՍԱՆԴՐ ԲԷԶՄԱՃՕՂԼՈՒԻ

Ղալաթիա, Մէհմէտ Ալի Փաշա Խան թիւ 15

Պ. Աղեքսանդր Բէզմաճօղլու որ երկար տարիներ Գաներէն ժան Բէզմաճօղլու և Ընկ. դրամատան տնօրէնութեան պաշտօնը կը վարէր, և յետոյ իր հաշւոյն կը գործէր նոյն հրապարակին վրայ, ուր նաեւ Նոր Գաբրիէլ Լիվբուլ և Կլօպ ապահովագրական ընկերութեանց ներկայացուցիչն էր, անցեալ 1899 տարւոյ մայիս ամսէն ի վեր քաղաքս, Մէհմէտ Ալի Փաշա Խան, թիւ 15 հաստատած է դրամատուն մը որ արտաքոյ կարգի նպաստաւոր պայմաններով բոլոր իր յաճախորդները կը գոհացնէ։

Աղեքսանդր Բէզմաճօղլուի դրամատունը իր սովորական գործառնութիւններէն զատ, ապառիկ և ամսական մասնակի վճարումներու դրութեամբ պետական և մրճականութեան արժեթուղթեր ալ կը ծախէ, նմանօրինակ գործառնութեամբ զբաղող բոլոր միւս հաստատութիւններէն աւելի նպաստաւոր պայմաններով։

Յիշեալ դրամատան կողմէ ապառիկի դրութեամբ ծախուած արժեթուղթերու թիւերը ամէն օրէն և բուն արժեթուղթերը փոխարժէքը վճարուելու պահուն անմիջապէս իրենց տէրերուն կը յանձնուին։ Գալով այն յաճախորդներուն որոնք ոեւէ պատճառաւ կուզեն խզել իրենց պայմանագիրը, Աղեքսանդր Բէզմաճօղլու դրամատունը նոյն կը դարձնէ գանձուած բոլոր դրամը միայն մաս մը բան վար դնելով երբ բուլի և այլ ծախք և երբ օրինական տոկոս վճարուած բաժնեթուղթի արժէքին, ոչ թէ պայմանագրութեան ամբողջ տեւողութեան այլ անոր սկսած թուականէն ոչնչացած թուականի ժամանակամիջոցին համար։

Աղեքսանդր Բէզմաճօղլու դրամատունը եւրոպական բազմաթիւ գործատանց ներկայացուցիչն է, մասնաւորաբար Վօլօի երկրագործական գործիքներու։ Թեսալի գործարանին որուն արտադրութեանց նմոյշները պատրաստ են յիշեալ դրամատան մթերանոցը, ալրանաց գիներու և այլ հարկ եղած տեղեկութեանց հետ միասին։

ՋԵՐՄԱՄԻԶՈՒԹԵԱՆ

ԱՄԷՆԷՆ ԱԶԴՈՒ ԴԱՐՄԱՆԸ

Երիտասարդական զեղխութիւններէ առաջ եկած ջերմամիզութեան ու ամէն կարգի հոսումները եթէ անխնամ ձգուելով չի դարմանուին, սոսկալի հետեւութիւններ կ'ունենան և մինչեւ իսկ որդեծնութենէ կը զրկեն զմարդ։ Թէ նոր սկսած և թէ հինցած ՋԵՐՄԱՄԻԶՈՒԹԻՒՆՆ անմիջապէս կերպով ու հիմնապէս բուժելու համար ՍԱՆԴԱԼ ՍԱԼՕԼԷ ԷՄՄՐԻ անուամբ դեղ մը հնարուած է որ բնաւ ստամոքսը չխանգարելով կարճ ժամանակի մէջ կատարելապէս կ'անհետացնէ հիւանդութիւնը, առանց հետք մը ձգելու։

Ջերմամիզութեան համար թէեւ շատ մը դեղեր կան, բայց անոնք ստամոքսը խանգարելէ և միզանցքն ու ամորձիքները ուռեցնելէ և հիւանդն յուսահատեցնելէ ուրիշ բանի չեն ծառայեր. մինչդեռ ՍԱՆԴԱԼ ՍԱԼՕԼԷ ԷՄՄՐԻ բոլորովին զերծ է այս անպատեհութիւններէն։ Հետեւաբար անոնք որ այս կարգի ծածուկ հիւանդութեանց ենթակայ են ու չեն փութար այս գիտական մեթոտով պատրաստուած դեղը գնել, պարտք տեղը ժամավաճառ կ'ըլլան և ուղղակի կը փճացնեն իրենց առողջութիւնը։

Սանդալ Սալօլէ Էմմրին կը ծախուի մայրաքաղաքիս և գաւառներու մեծ դեղարաններն ու դեղի մթերանոցներ։ Զգուշացէք անուններու նմանութենէն. ԷՄՄՐԻ անունը փնտռեցէք։

661 23—52

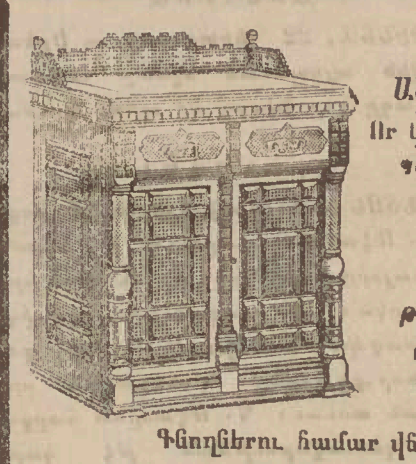

ՆԻՒՈՒ ՀՈՄ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՄԻԱԿ ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՆ

Որ կը մզէ միւս բոլոր կարի մեքենաներուն

ԳԱՐՋՈՒԹԵԱՄԲ
ՏՈԿՈՒՆՈՒԹԵԱՄԲ
ԱՐԱԳՈՒԹԵԱՄԲ
ԹԵԹԵՒՈՒԹԵԱՄԲ
ԱԺԱՆՈՒԹԵԱՄԲ

Թուրքիոյ համար միակ ներկայացուցիչ
ՈՐԴԻՔ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Կ. ՄԻՆԱՍԵԱՆ
Կեդրոնատեղին, Կ. Պոլիս, Պահչէ Գաբու,
Համտիպէ փողոց, Թիւ 7

Գնողներու համար վճարման եւ ամէն տեսակ դիւրութիւններ 575

NEW HOME

ՊԵՐԼԻՆԻ ՎԻՔԹՈՐԻԱ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

Արքայական հրամանագրով տրտօնուած 1853 սեպտ. 26ին կառավարութեան հսկողութեան տակ

Պերլինի Վիքթորիան Գերմանիոյ ամէնէն հզօր ընկերութիւնն է

Ապահովագր. դրամ Ֆր. 967,321,496
Պահեստի դրամ Ֆր. 270,096,743

ՊԵՐԼԻՆ ՎԻՔԹՈՐԻԱ ամէն տեսակ ապահովագրութիւն կ'ընդունի, ինչպէս կեանք, օժիտ, [illegible], ցկեանս թոշակ, ևլն.

ՆՈՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄԷՋ

Ժողովրդական ապահովագրութեան [illegible]

Կարելի է ապահովագրել իր կեանքը, կամ տղոց ու որբերու համար օժիտ մը, [illegible] փոքր վճարումներով.—(առանց [illegible] պայմանները կատարելու ապահովագրութեան համար)։

Ապահովագրութիւն շոգենաւի, երկաթուղիի, քաղաքի այլ. արկածներու դէմ, ամբողջ կեանքին համար, շաբաթական փոքր վճարումով մը, սկսեալ ՄԷԿ ՄԷՃԻՏԻԷԷ, և վճարելի միմիայն մէկ տարուան համար (52 շաբաթ, այսինքն 52 ֆրանք), այսպէսով ամբողջ կեանքին համար ապահովագրուած կ'ըլլայ 10,000 ֆ.' մահուան պարագային, 15,000 ֆր. արկածէն առաջ եկած անկարողութեան պարագային, և օրական հինգ ֆրանք' ժամանակաւոր անկարողութեան պարագային։

Ընկերութեան Դրամատունը.—ՍՄ. ԿԱՑՕ. ՊԱՆՔԱ
Ընդհ. Գործակալ,—ԷՄԻԼ ՎՕՍԼ

Ղալաթիա, Օսմ. Պանքային դէմը, Խնայէթ Խան, թիւ 7, 8, 9։

ԴԺՈՒԱՐԱՆՋՈՒԹԻՒՆՆ ՈՒ ԿՈՒՐԾՔԻ ՒԶՈՒԱԾՔԸ

Եթէ չդարմանուին, վտանգաւոր են, մինչեւ իսկ խեղդամահ կը պատճառեն։ Կատաղաւոր չնչառութիւն շնչողը, ծանր բեռան մը տակ կը ճնշուի, շնչափողը կը խծլտայ, և կուրծքը չի կրնար հանգիստ ըլլալ։ Դարմանին համար բժիշկներ տռակոզ էին և գիտութիւնը գտաւ ԷՍՊԻՐԻ ՍԻԿԱՐԷԹՆ ու ՓՈՇԻՆ, որք հիմնապէս կը բուժեն, կուրծքի ուզուածքը, հազն և շնչառական հիւանդութիւնները։ Բժիշկներ կը յանձնարարեն այս դեղը։ Բարիզի և եւրոպական ուրիշ հիւանդանոցներու մէջ միմիայն ԷՍՊԻՐԸ կը գործածեն այս հիւանդութեանց համար։ Կը ծախուի Բարիզ Սէն Լազար փողոց թիւ 20 և մայրաքաղաքիս ու գաւառներու դեղարաններուն մէջ։ 497

ՆՈՐ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԿՕՇԻԿԻ

DÉPOSÉE MARQUE FONDÉE EN 1865

ՊՕՂՈՍ ՄԻՆԱՍԵԱՆ

Որ 16 տարիէ ի վեր Ղալաթիոյ և Բերայի պատրաստ կօշիկի վաճառատանց իր սեփական գործարանէն կը հայթայթէր եւրոպական նիւթերով պատրաստուած ամէն տեսակ կօշիկ արանց, կանանց և տղայոց, այս անգամ բացած է ի Ղալաթիա ԿՕՇԻԿԻ ՆՈՐ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ մը, ուր նաեւ միշտ պատրաստ կը գտնուի ֆրանսական և անգլիական գործարաններէ բերուած ամէն տեսակ կաշիէ և լաթէ կօշիկներ, Բօ-տը-Սիւէտ լուսաբիլ, վիրնիլա, կլասէ, այծի մորթ, քարտմանտօլ, և մետաքս, նաեւ զուտ քթանէ ամէն տեսակ, ամէն գոյն, կտորով և պարզ կիսակօշիկներ։ Զմարիտ կտորով և քամով։ Ցանձնարարութեանց կը կատարուին նաեւ չափու վրայ։ 592

Բարեձեւութիւն, տոկունութիւն եւ անմրցելի աժանութիւն

(Քարաքէօյ պալըգբաղի դիմաց թիւ 15)

ԹՕՐ ԿՐԷՇԱՄ

ԳԱԶԱՆԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. Ի ԼՈՆՏՈՆ

Ընկերութեան դրամագլուխը 31 դեկտ. 1898ին
162,924,140 ֆռանք

Ծախքեն ետքը, ապահովագրեալներու և [illegible] 31 դեկտեմբեր 1898ի
29,765,473 ֆռանք

Ընկերութեան հաստատութեան թուականէն (յունուար 1848է) ի վեր, ապահովագրեալներու վճարուած գումարը, կենսաթոշակ, ևլն.
362,858,507 ֆռանք

1898 տարւոյն մէջ ընկերութիւնը 6619 բոլիսաներ տուած է որոնք 58,680,000 ֆռանքի դրամագլուխ մը կը ներկայացնեն։

Ամէն տեղեկութեանց համար դիմել ընդհանուր գործակալութեան Պ. Պ. ՇԱՈՒԼԹՍ ԸՆԿ., Պոլիս, Մէյդանճըգ փողոց, Օլիվիէր խան։

Միջնորդներուն լաւ վարձատրութիւն կը տրուի։

ԼԱ ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ

Առաջին առանձնաշնորհեալ Ապահովագրական Ընկերութիւն

ՌՈՒՍՃՈՒՔ

ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Գործարար, ամբարք, տանջուածք, վաճառք, ևլն. մայրաքաղաքիս և գաւառներու մէջ։

Լաւ պայմաններ.—Շուտափոյթ ապահովագրութիւն։

ԿԵԱՆՔԻ ԴԷՄ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ամբողջ կեանք, խառն, որոշեալ ժամանակ, տղոց օժիտ և ծերութեան համար թոշակ։ Անկարելի թուրքիա մը անձնասպանութեան, մահուան և ծառայութեան համար։

ԱՐԿԱԾՆԵՐՈՒ ԴԷՄ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Անհատական ժամանակ եղած դէպերու, վնասուց դէմ։ Ապահովագրութիւն ամբողջութեան համար, առաւել ապահովագրեալը [illegible] տրուելով կամ առանց [illegible]։

ԱԶԱՏ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

Առաջին կարգի երաշխաւորութիւններ խնամ սեփ Ընկերութեանց կրկին կրկին ապահովագրութեամբ։

Ընդհանուր գործակալութիւն բովանդակ Արեւելքի համար (Թուրքիա, Ռումանիա, Եգիպտոս, Սուրիա)։

Ժ. Պ. ՊԱՍԱՐԷՑՏՕ

Կ. Պոլիս, Ղալաթիա, Գօֆօֆեան խան, թիւ 6-9

Գլխաւոր գործակալութիւն,—Կ. Պոլիս, Սաաբջիէ խան, Պահչէ Գաբու։

Ընկերութեան դրամատունն է

ՔՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷ 599

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ

Մէկ ամսը ետքը եկած կը թողնի Լիվըրբուլ և Անվերսի գիծ

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Իվէրնիա	18900	Սիլվանիա	5598
Սաքսոնիա	18900	Գաթալոնիա	4841
Լուքանիա	12952	Վերիա	3229
Քամբանիա	12950	Բավիա	2945
Ուլթոնիա	8845	Թիրիա	2936
Ումպրիա	8128	Սիբրիա	2935
Էթրուրիա	8120	Սամարիա	2558
Սերվիա	7392	Ալեբբօ	2181
Օւրանիա	7269	Շերպաւրկ	1614

Սառակուա չոգենաւը, նաւապետ Ուիլհէմս, փետրուար 25ին Լիվրբուլէն հոս կը հասնի ընդհանուր վաճառքով։

Դիմել առ ՃՕԼԻ և ՍԻԿԸՐ
Joly et Seager
Մէյմէնէթի խան, թիւ 6, 7, 8, Ղալաթիա, Պերա Մէյտանճըգ փողոց 255

ՌՕՍԻԱ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

COMPAGNIE ROSSIA D'ASSURANCES

1881 Մարտ 20ին Կայս. հրամանով արտօնեալ Ընկերութեան կեդրոնատեղին Պետերպուրկ Ընկերութեան ապարանքը, Մեծ Մորսքայա 37 Ապահովագրութեանց ճիւղեր ՀՐԴԵՀ.— ԿԵԱՆՔ.— ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆ.— ԱՐԿԱԾՔ։

Երաշխաւորութեան գումար 121,765,338 Ֆր.
1898ի հասոյթը 34,775,462 »
1881էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրեալներուն վճարած է ատոր 164,172,000 »

Ընկերութեան գրասենեակը ի Կ. Պոլիս
Ա. ՀԻՒՐՄԻՒՋ
Ղալաթիա, Թօփխանէ փողոց (Գի տուն Մարկօնյա)
Ընդհ. Գործակալ Թուրքիոյ համար
ԹԷՕՏՕՐ ՐԻՔՕՔԷՆ 524

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

Տ^րք Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ

396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396

(Նանճի գարեջրատան վրայի յարկը, ճիշդ Զըպլոնճենց դէմը)

Կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ ամենադասաւորեալ ցաւած ակռաները մէկ անգամէն կը լեցնեն. ցաւով զիմելու եւ բուժուած վերադառնալու պայմանաւ։

Նորանշան եղանակաւ, ոսկի, ճօսքէնուր և ռեզինեալով ուրկեանքներ ակռաներ կը պատրաստեն, յորս և նման բնականին, դէմքի ձեւաւորութիւն քսան տարիի, ծամողութիւն եւ աղաս առատաձեռնութիւն պարզելով։

Բերնի հիւանդութիւնք կատարելապէս կը բուժուին ինչպէս նաեւ ծծմբաքցող գազերու և ամենակատարելագործեալ ապարատներ ցածրացնել, առանց ցաւի ապահովութիւնով։

Ս. Գ. Զմեռնուայ կիրակի օրերը ալ (մինչեւ կէս օր) ինչպէս նաեւ ամէն օր (մինչեւ կէս գիշեր) հիւանդ կ'ընդունին։

Սանօր.—Պոլսոյ կողմն մասնաճիւղ ՋՈՒՆԻՆԵ!! 197

ԼՈՒԱՑՈՂՆ ՄԱՔՐՈՂԱԿԱՆԸ

HUNYADI JANOS

Անմիջական, ապահով եւ դիւրին կերպով կ'ազդէ

Տիեզերահռչակ ճամբաւ

ԶԳՈՒՇԱՆԱԼ ԿԵՂԾԵՐԷՆ

Պահանջելու է հետեւեալ անունը պարունակող պիտակով շիշեր

ANDREAS SAXLEHNER

Կը ծախուի գլխաւոր դեղավաճառներուն և դեղագործներուն քով։ 387

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ
ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԻՄՆՈՒԱԾ
Վեհափառ Սուլթանին
Կայսերական Իրատեով
Որ կը կրէ 2/14 Օգոստ. 1892
Թուական ը
(30 Ռէփէր 1310)

Գործակալ, Ղալաթիոյ մէջ
Գ. Ալպէռ Սիմոնն
Ճակըրեան խան, Վօյվօտա փողոց
Թիւ 67

ԱՅԼ. ՀՐԴԵՀՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
Հողերի, արկածներու, փոխադրութեանց եւ կեանքի վրայ

Ընկերութեան կեդրոնատեղին է ՍԼԻՄ ԷՖԷՆԻ խան, Բանկալըզ Ղալաթիա

Գործակալ, Պոլսոյ կողմը
Օսմ. Պանքայի մասնաճիւղը
Ենի ճամի Հալչըլար փողոց,
Օսմ. Նամազկեահեան դէմը

Ներ-գործակալ Պոլսոյ կողմը Գ. Ի. Զասօխ
Մաքրուհէնլար, Զաքըրճը խան, Թիւ 21 194

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒ

Ընդմէջ Հըլէ, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Ալպանօ	1069	Գօմօ	1497	Կօգօ	1011	Մալմօ	724	Ռօզարիօ	186
Ալէքթօ	3607	Գօնկօ	2906	Կրօտօ	1695	Մարէնկօ	2278	Սաքքօ	1113
Անճէլօ	1541	Գարօ	895	Հէրօ	775	Մարթէլլօ	3709	Սիրիօ	1735
Ապօլլօ	2377	Ֆլաւօ	4311	Հիտալկօ	1581	Միրանտօ	3557	Սիլվիօ	1195
Պատօ	1822	Ֆօսքօ	937	Հինտօօ	3720	Միլօ	1057	Սէրքօ	1200
Կօլօրատօ	1264	Ֆալկօ	2333	Հօրացիօ	3600	Մօնթէպէլլօ	1735	Թասսօ	1828
Գրավօ	1078	Ֆլորօ	1713	Հումպէր	595	Մուրիլլօ	2419	Թ. Ուիլսըն	1548
Գրինօ	841	Ֆինանտօ	504	Իտալօ	2354	Նէրօ	1083	Թօքիօ	3837
Գրէֆֆալօ	4431	Իտահօ	2464	Իտահօ	5540	Օհիօ	4100	Թօլէտօ	1470
Գէլրօ	1671	Էլտօրատօ	1520	Ճունօ	1080	Օնթարիօ	4036	Թօրրինօ	487
Գալիլէօ	1337	Էրէօ	1841	Կէլէօ	1058	Օրլանտօ	1535	Ուրանիօ	2429
Գամէօ	1244	Ֆլորօ	954	Կօլփինօ	2307	Փալէրմօ	1637	Վասկօ	1914
Գագօ	1094	Ֆրանչիսկօ	1828	Քօրմօ	1700	Փօլօ	510	Վօլօ	1289
Ջէրպօ	2729	Ֆլամինկօ	849	Լէօ	1058	Ռիալթօ	2229	Վօլդուրնօ	2398
Սիտէրօ	1834	Ֆրանսիսքօ	4582	Լէօնարտօ	2272	Ռինալտօ	1663	Էմօ	1850
Դիտօ	3697	Կալիլէօ	3060	Լիվօրնօ	1643	Ռօլլօ	1613	Զէրօ	1200
Գօլօրատօ	4235	Կրէքօ	1243	Լօրէնզօ	3191	Ռօմէօ	1789		

Սեստօ չոգենաւը, նաւապետ Թօրնհիլ. ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած է։

Դիմել առ գործակալս Տ. ՀԻԼՏ ԷՆՏ ՐԻՋՕ
Թիւ 23—24, Պիւյիւք Միլլէթ խան, Ղալաթիա 377

COMP[illegible] RUSS[illegible]

NAVIGATION A VAPEUR ET D[illegible]
COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ
ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթուան երթեւեկութիւնք

13/26 Օտեսա ժամը 4ին յետ միջօրէի։
14/27 Իզմիր, Բիրէ, Աղեքսանդրիա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ (հա զբաղակցելով Աղեքսանդրիա, Բօրթ-Սայիտ, Եաֆա, Պէյրութ եւ Թրիփ)։
15/28 Օտեսա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ
15/28 Ինէպօլու, Սինոպ, Սամսոն, Օրտու, Կիրասոն, Տրապիզոն, Ռիզէ եւ Բաթում ժամը 1ին յետ միջօրէի։
16/29 Օտեսա ժամը 4ին յետ միջօրէի։ 532

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՄԱՐՍԻԼԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ

Ն. ՊԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐ

Փետր. 26ին Առմենի, Մարսիլիայէն։
Մարտ 4ին Մինկրէլի, Անատօլ. եզերքէն։

ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ

Փետր. 27ին Առմենի, Սամսոն, Տրապիզոն և Բաթում։
Մարտ 5ին Մինկրէլի, ուղ. Մարսիլիա, ժամեր աւելցնելով Թուրքիէ համար։

Առաջին կարգ 245 ֆրանք. 2 կարգ 175 ֆրանք. Տեղեկութեանց համար դիմել Գործակալին Թօփ Հանէ Գարաքիւլի վրայ։ 516 Թ. ՏԷԳՕՌԼ

ՖՐԷՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվերփուլի և Պոլսոյ գիծ բանող շոգենաւեր

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Վիրճինեան	10500	Ցլավօնեան	3500
Առմէնեան	10500	Ֆրէնցիսքեան	3500
Բէստրեան	10500	Ապրօ.րն	3000
Լանքասթրեան	9000	Ալճերեան	2500
Տիվօնեան	9000	Եղագրեան	3500
Գօլոմպեան	8000	Ալէնեան	2500
Ժօրճեան	8000	Ատալուզեան	2500
Բօհեմեան	8000	Ալզերեան	3500
Պիրընէեան	8000	Լէսպեան	2000
Տալէրնեան	3700	Մինհօ	900
Վալօնեան	3700	Օբօրթօ	800
Ֆլամանեան	3700	Լիզպօն	800
Ծապլեան	3500		

Ապրանքի տէրերէն կը խնդրուի իրենց ապրանքը այլուր փոխադրելու կամ Ղալաթիոյ մաքսատունէն հանելու համար իրենց հրահանգը գրել շոգենաւին ժամանումէն 24 ժամ առաջ։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել առ ԷՏՎԱՐ ԼԱՑՈՆՏԷՆ
Ղալաթիա, Քարաքէօյ վրայ
600 Հին տեղը մաքսատան

ՌՕՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվերփուլի, [illegible]
[illegible]

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
[illegible]	3000	[illegible]	3500
[illegible]	3000	[illegible]	3400
[illegible]	3000	[illegible]	3250
[illegible]	3000	[illegible]	3250
[illegible]	3000	[illegible]	3000
[illegible]	3000	[illegible]	1500
[illegible]	3300	[illegible]	1500

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕԼ և Ընկ.
Պեքթաշ խան
ՃԷՄՍ ՌՕՍ և ԸՆԿ.
194 81 [illegible]

Արտօնատէր ՔԱՐԷՀ ԽՕՒՍԵՐԵԱՆ